

HALKEVLERİ SOSYAL HAK İZLEME RAPORU



NİSAN 2010

ÖNSÖZ

Şubat ve Mart 2010 raporlarının ardından üçüncü raporumuzu da yayınlamanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu ayki raporumuzun en önemli eksikliği enerji alanındaki gelişmeleri yansıtamamak oldu. Bu noktadaki eksikliğimizi kısmen kapatan şey ise Nisan ayında ekoloji alanındaki mücadelelerin büyük bir oranda sermayenin enerji yatırımlarına tepki olarak ortaya çıkması oldu. Özellikle neredeyse tüm sulara şirket kelepçesi vuracak olan HES projelerine karşı gelişen köylü mücadeleleri Nisan ayına damgasını vurdu. Bu nedenle bizler bu mücadeleleri ayrı bir başlık altında, büyüteç bölümünde dosyalandırmaya çalıştık. Mayıs ayı raporunda enerji alanında Nisan ayındaki gelişmeleri de içererek eksiklerimizi kapatmayı da bir görev olarak kenara not düştük.

Mart ayı raporumuzun önsözünde, *“enerji sektöründeki hareketlenmesine paralel olarak, kar güdüsü tarafından tehdit edilen toprağını ve suyunu savunma refleksi gösteren kır emekçilerinin mücadeleleri önümüzdeki günlerde Türkiye’deki en önemli mücadele başlıklarından biri olacak”* değerlendirmesinde bulunmuştuk. Ve Nisan ayı gerçekten de HES’lere karşı mücadelenin oldukça hızlı bir tırmanışa geçtiği ay oldu. Ve yine geçen ayki raporda özellikle ulaşım alanında gözlemlediğimiz, “protesto” sınırlarını aşan hak mücadeleleri çizgisinin belirginleşmesi yönündeki gelişmelerin bu ayki adresi HES’lere karşı mücadeleler oldu.

Şubat ve Mart ayı raporumuza dair çok sayıda dostumuzdan bizi cesaretlendiren tepkiler aldık. Bunların yanı sıra “akıl-fikir” desteği talebimize yanıt veren, bu çalışmaya emek vermek istediğini söyleyen, raporu yaygınlaştıran Halkevleri Danışma Kurulu üyelerine ve tüm dostlarımıza, teşekkürü bir borç biliriz.

HAZIRLAYAN:

İSTANBUL HALKEVİ SOSYAL HAK İZLEME BİRİMİ

Eğitim:

Hatice Allahverdi

Sağlık:

Erkut Güzel

Barınma ve Kent:

Başak Koramaz

Çalışma yaşamı:

Umar Karatepe

Engelliler:

Hatice Allahverdi

Tarım:

Fatma Genç

Ekoloji:

Fatma Genç

EĞİTİM

Paralı eğitim ve fırsat eşitsizlikleri

- ÖSYM Başkanı Ünal Yarımağan, YGS sonuçlarını açıkladı. Yarımağan, en başarılı iller olarak Yalova, Kayseri, Aydın, Karaman, Denizli, Ankara, Nevşehir, Kırşehir, Antalya ve Mersin'i açıklarken, en başarısız iller olarak da Şırnak, Ardahan, Hakkari ve Artvin'i açıkladı.
- Edirne'de, Trakya Üniversitesi Ayşe Kadın Yerleşkesi'nin önünde toplanan yaklaşık 15 kişilik öğrenci grubu, eğitim sürecinde yaşadıkları sorunları protesto etmek için kefen giyip tabuta girerek eylem yaptı. Açıklama yapan üniversite öğrencileri, zorluklar içinde okumaya çalıştıklarını söyleyerek, yurtların yetersiz olduğundan, ev sahiplerinin fırsatçılık yaptığından yakındılar.
- Bursa'nın Orhangazi ilçesinde emekli olduktan sonra üniversite öğrencisi oğlunun eğitim masraflarını karşılamak için çalışmaya devam eden işçi, inşaatın çatısından düşerek öldü. 3 çocuk babası emekli işçi Lütfü Özkan (64), geçim sıkıntısı nedeniyle akrabalarıyla inşaat işlerine gitmeye başladı. Çocuklarından birinin İzmir'de üniversitede okuması nedeniyle maddi açıdan zor günler geçiren Özkan, günlük inşaat işlerinden kazandığı parayla oğlunun eğitim masraflarını karşılamaya çalıştı. Lütfü Özkan, son olarak, Muradiye Mahallesi Yağhane Sokak'taki 3 katlı apartmanın çatısının tamiratında çalışmaya başladı. İskelenin devrilmesi sonucu yaklaşık 10 metre yükseklikten düşen Özkan, olay yerinde hayatını kaybetti.
- Kocaeli'nde bir İlköğretim Okulu'nun bazı ihtiyaçların karşılanması amacıyla Aile Birliği Belediye Kongre Sarayı'ndaki salonda çay düzenledi. Çaya bazı okul idarecileri ve öğretmenler ile yanlarına çocuklarını da alan kadın veliler geldi. Bir orkestranın oyun havaları çaldığı ve velilerle çocukların oynadığı çayda daha sonra bir dansöz sahneye çıktı. Dansözle programının sonunda birçok çocuk da fotoğraf çekti. Olayın Milli Eğitim Müdürlüğü'ne de bildirilmesi üzerine okul yönetimi ve okul aile birliği hakkında soruşturma açıldı. İlçe Milli Eğitim Müdürü Ahmet Demir, okul müdürü ve idareciler ile Aile Birliği yöneticilerinin çaya dansöz çağırmadıklarını, zaten buna bütçelerinin de uygun olmadığını belirterek, "Adımı öğrenemediğimiz bir veli dansözün parasını ödemiş ve sürpriz olarak onu sahneye çıkarmış" dedi. Demir, buna rağmen idari soruşturmanın sürdüğünü söyledi.
- Eğitim-Sen İzmir 5 No'lu Şube Başkanı Özcan Çetin, ÖSYM'nin 2008'de sınava girecek adayların sınav yerlerinin boy ve kilolarına göre belirlenmesi yönünde karar aldığını belirterek, ancak İzmir'de YGS'ye girecek 1.97 metrelik aday için ilköğretim okulunun seçildiğini iddia etti. Öğrencinin yakınları da başvuru sırasında öğrencinin 1.97 boyunda, 90 kilo olduğunu formda belirttiklerini, sınav yeri sonucuna şaşırduklarını söyledi. Buca'daki ÖSYM bürosuna gittiklerini anlatan yakınları, görüştükları yetkililerin kendilerine 'Siz kendi sıranızı getirin o zaman okula' dediğini öne sürdü.
- Muğla'nın Fethiye İlçesi'nde, öğrenim gördüğü dershaneye olan 5 bin TL'lik borcu sebebiyle annesinin cezaevine girmesi üzerine bunalıma giren 18 yaşındaki Soner Semih Sipahi, evlerinin balkonundaki çardağa kendini asarak intihar etti. Sipahi, arkasında 'Herkes hakkını helal etsin. Bu duruma daha fazla dayanamayacağım' yazılı

not bıraktı. Fethiye'de 48 yaşındaki Emine Sipahi, geçen Ağustos ayında oğlu Soner Semih Sipahi ile kızı 16 yaşındaki Özlem Sipahi'yi derslerinin daha iyi olması için dershaneye yazdırdı. Ancak şoförlük yapan eşi 52 yaşındaki Mustafa Sipahi, dersane parasını ödeyemeyince biriken borç yüzünden dersane yönetimi, senetlerde imzası bulunan anne Emine Sipahi'yi mahkemeye verdi. Faiziyle birlikte yaklaşık 5 bin TL olan borcu ödeyemeyen Emine Sipahi, icra işlemleri sırasında ödeyeceğini taahhüt etmesine rağmen ödemediği için çıkarıldığı mahkeme tarafından 2 ay önce tutuklanarak Muğla Cezaevi'ne gönderildi. Bunun üzerine annesinin kendisinin yüzünden cezaevine girdiği düşüncesiyle bir süredir bunalıma girdiği belirtilen Soner Semih Sipahi, intihar etti. Olaydan sonra MEB borcu ödedi ve anne serbest bırakıldı.

Eğitimde sermaye egemenliği-piyasalaşma

- YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan, Türkiye genelinde toplam 146 üniversite bulunduğunu, kuruluş çalışmaları süren üniversitelerle birlikte bu sayının yılsonuna kadar 150'yi aşabileceğini söyledi. YÖK, vakıf üniversiteleri için halen 15 milyon lira olan mal varlığı şartını artırmayı planlıyor. YÖK'e yeni vakıf üniversitesi kurulması talepleri gelmeye devam ederken, 15 civarında vakıf üniversitesi teklifi de YÖK Genel Kurul'unda ele alınmayı bekliyor.
- 2009 yılında Türkiye'de mesleki eğitim kurslarına yaklaşık 2 milyon kişi katılırken, İş-Kur'un iş garantisi verdiği kursiyer sayısı 22 bin 569'da kaldı. İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın araştırmasına göre Türkiye son 1 yılda mesleki kurslara 3.5 milyar TL harcarken, kurslara katılan 2 milyon kişiden sadece 22 bini 569'u iş sahibi oldu. Geçen yıl Türkiye İş Kurumu'na yeni meslek edinmek için başvuruların sayısı bir önceki yıla göre yüzde 500 artarak 181 bin 900'e çıkarken, söz konusu kurslara krizde işini kaybedenlerin yanı sıra, bugüne kadar çalışma hayatı içinde yer almayan kişilerin de ilgisinin arttığı gözlemlendi. İş-Kur, 2009'da mesleki eğitim için bütçesinden 500 milyon TL'ye yakın kaynak ayırdı. Devletin meslek edindirmeye yönelik harcadığı 1 yıllık kaynak da 1 milyar 500 milyon TL'ye ulaştı. Kendi çabasıyla bütçesinden pay ayıranların meslek kurslarına harcadığı 1 yıllık rakam 2 milyar TL'yi buldu. 300'e yakın branşta eğitim veren kurumlarda en çok tercih edilen mesleki eğitim kursları ise bilgisayar ve bilgisayara bağlı meslekler olarak dikkat çekti. Kursiyerlerin yüzde 25'ini üniversite mezunları oluşturmaktadır.
- İzmir'de okulların kömür alımı ihalelerinde yolsuzluk yapıldığı iddiaları üzerine başlatılan operasyonda, aralarında 1 okul müdürü, 1 müdür yardımcısı ve 1 özel idare memurunun da yer aldığı 3'ü kadın 15 kişi gözaltına alındı. Bu kişiler "ihaleye fesat karıştırma, ihale kapsamında yapılması gereken şartları yerine getirmeme, kamu kurumunda nitelikli dolandırıcılık, görevi kötüye kullanma, görevi ihmal, hırsızlık" iddialarıyla İzmir Adliyesine sevk edildi. Kişilerin, ihale şartnamesine uymayarak okullara daha düşük kilogramda hazırlanmış torbalarda kömür verdiği, teslim edilmeyen kömürleri kullanılmış gibi gösterdiği, yolsuzluklara göz yumduğu ileri sürüldü.
- Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu'nun bir soru önermesine verdiği yanıt, dersanelere teslim edilen eğitimin geldiği durumu gözler önüne serdi. Çubukçu'nun açıkladığı rakamlara göre, dershaneye gitme yaşı 10'a kadar düştü. 45 bin öğrenci ailesi, dersane borçları nedeniyle mahkemelik.
- "UŞAK'ın Eşme İlçesinde, 22 Mart'ta kaybolan ve 9 gün sonra eğitim gördüğü Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nun (YİBO) foseptik çukurunda ölü bulunan 10 yaşındaki Umut Balık'ın ölümüyle ilgili ön inceleme yapıldı. Bu kapsamda 2 öğretmen hakkında soruşturma izni verilirken, müdür için verilmedi. Okul Müdürü Aydın'ın, okulda

güvenlik kamerası için gereken yeterli çalışmayı yaptığını dikkat çektiği raporda, “Yönetmelikler gereği ödeneği bulunmayan ancak güvenlik açısından ihtiyaç olan güvenlik kamerasının çalışması için gereken gayret gösterilmiş. Olay günü kameraların arızalanması üzerine, jeneratör sayısını artırarak aydınlatma sağlanmış. Ayrıca, okul müdürü zaman zaman okula giderek nöbetçi öğretmenleri denetlemiş ve gerekli uyarıları yapmıştır” denildi. Raporda, Balık'ın düştüğü foseptik konusuna hiç değinilmediği dikkati çekti. Okul müdürü için soruşturma izni verilmemesi Balık'ın ailesi tepki gösterdi. Baba Ercan Balık, “Oğlumun ölümünün ardından şaibeli işler oluyor. Kaymakamlığın okul müdürü hakkında soruşturma izni vermemesi, acımızı bir kaç daha arttırdı. Nasıl olur da, birinci derece sorumlu olan okul müdürü hakkında soruşturma izni verilmez? Eğer okul müdürü suçsuz ise soruşturma izni verilsin buna adalet karar versin. Çocuğumun ölümü arkasında gizli kapaklı hiçbir şey kalmaması için sonuna kadar mücadele edeceğim” diyerek, tepkisini dile getirdi.

- Mersin'de Çevik Kuvvet polisinin eğitim için attığı gaz bombası 15 ilköğretim öğrencisini hastanelik etti. Polislerin Halk Kent Mahallesi'ndeki boş arazide attığı gaz, rüzgârın etkisiyle 2 kilometre uzaklıktaki Hüseyin Güvercin İlköğretim Okulu'nun 5-A sınıfı öğrencilerini bahçede oynarken buldu. Boğazları yanan ve gözleri sulanan öğrenciler, okula çağrılan ambulanslarla Mersin Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Çocuklar, yapılan tedavilerinin ardından taburcu edildi.

Eğitim emekçileri

- 17 Nisan da Ankara'da buluşan binlerce eğitim emekçisi parasız eğitim için yürüdü. Eğitim-Sen Genel Başkanı Zübeyde Kılıç, yaptığı konuşmada, “herkes için kamusal, parasız, bilimsel ve laik eğitim istemek, kadrosuz, güvencesiz eğitim ve bilim emekçisi kalmamasın” diye haykırmak için alanlarda olduklarını söyledi.
- Eğitim-Sen Genel Başkanı Zübeyde Kılıç, Eğitim-Sen Genel Merkezi'nde düzenlediği basın toplantısında, son günlerde çeşitli nedenlerle kayıp olaylarının arttığını öne sürerek, bu durumun üyeleriyle ilgili kaygılarını daha derinleştirdiğini belirtti. Eskişehir'de Mihalgazi İlköğretim Okulu FenBilgisi öğretmeni ve Eğitim-Sen üyesi Mehmet Ali Örkmez'den 15 Mart 2010 tarihinden bu yana haber alınamıyor. Kılıç yaptığı açıklamada "Kaybolduğu yer ise herhangi bir yer olmayıp yaşadığı kent merkezidir. Halen bir iz bulunamamasını anlamakta zorlanmaktayız. Tüm bu nedenlerden dolayı üyemizin ailesinin ve bizlerin arama ve soruşturma çalışmalarına ilişkin önemli soru işaretleri ve endişeleri var. Öğretmenimiz Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalışmaktadır ve bir anlamda can güvenliği konusunda da ailenin ilgili kuruma emanetidir. Şu ana kadar geçen sürede Milli Eğitim Bakanı'nın gerek aileyi gerekse de Eğitim-Sen'i aramamış olması üzerinde önemle durulması gereken bir husustur. Eğitim-Sen olarak kayıp üyemizin bir an önce bulunmasını için yetkilileri daha duyarlı olmaya, daha etkili ve kapsamlı bir çalışma yapmaya çağırıyoruz" dedi.

Eğitimde gericilik /şiddet/cinsiyetçilik/baskılar

- Türkiye Siirt'te çocuklara karşı taciz iddialarıyla sarsıldı. Her şey, H.T. (14) ile 4 arkadaşının rehberlik öğretmeniyle konuşmasıyla başladı. Kızların anlattığına göre, okulun müdür yardımcısı Fahrettin Kuzu, kendilerine tacizde bulunuyor, cinsel ilişkiye zorluyordu. Rehber öğretmen, hemen diğer müdür yardımcısıyla konuştu ve olay polise yansıdı. Durumu haber alan Fahrettin Kuzu, kayıplara karıştı. Emniyet ve Savcılık araştırmayı derinleştirdikçe aslında iki yıldır süregelen ve bir çok erkeğin karıştığı bir suçun mağdurları H.T. ile ablası S.T.'nin trajedisi ortaya çıkmaya başladı. Sonunda bu olay 10 Nisan'da yargıya taşındı. 100 erkek sorgulandı, 16'sı tutuklandı.

Yaşları 14-70 arasında değişen 100 erkeğin arasında kimler yoktu ki: Okulun müdür yardımcısı, kızların sınıf arkadaşları, Siirt'in tanınmış ailelerine mensup esnaf, hacı dedeler, bir asker, bir polis... Savcılık ve Emniyet, "gizli soruşturma" gerekçesiyle tek kelime bilgi vermedi. Siirtli erkekler müthiş bir dayanışma, birlik ve beraberlik halindeydi.

İki kardeş, çok yoksul bir ailenin çocukları. Babaları çarşıda hamal olarak çalışıyor. En küçüğü sekiz aylık yedi kardeşler. En büyük kardeşleri Yunus, on yıl önce kaybolduğunda 12 yaşındaydı. Bir daha bulunamadı. Kızlar şikayetçi olup da olay adli makamlara yansınca babaları avukat tutamadı. Siirt Barosu da Avukat Deniz Doğan'ı atadı.

Soruşturma derinleştikçe, mağdur kızların sayısı 7'ye çıktı. Kızlardan 2'si, H. ve S. gibi kızkardeş ve 4'ü aynı okulda okuyor, 2'si de yine aynı okuldan mezun. Çocuk Esirgeme Kurumu yurduna yerleştirilen iki kız, Savcılık'ta önce üç isim verdi. Ancak yurttaki psikologlar yardımıyla kendilerini güvende hissettiklerinde, listeye 25 isim daha eklendi. Diğer kızların ifadeleriyle taciz ve tecavüz iddiasıyla sorgulananların sayısı 100'e çıktı. Kız çocuklarının ifadeleri doğrultusunda aynı sınıftan yaşları 14 ile 16 arasında değişen 7 erkek öğrenci de gözaltına alındı. Yaşları küçük olduğu gerekçesiyle serbest bırakılan bu 7 erkek öğrenci hakkında savcının itirazı üzerine yeniden tutuklama kararı çıktı.

- Çanakkale'den Anadolu'ya Projesi kapsamında il il gezecek TIR'ı uğurlama törenine İl Milli Eğitim Müdürü Vefa Bardakçı'nın Ermeniler ile ilgili söylediği sözler damgasını vurdu. Bardakçı "Hiç kimse masumiyet ayaklarına yatmasın. Ben Çanakkale'de 1915'de bu çelik zırhlı gemilere toplara mermilere göğsümü siper ederken, siz Anadolu'da köyleri basıp kadınlarımızı, çocuklarımızı süngüyle öldürüyordunuz. Bizi arkamızdan hançerlediniz, bize ihanet ettiniz. Bu ihanetin karşılığını da aldınız" dedi.
- Ankara'da 6 şubesi olan Pİ Dershanesi'nin öğrenci kayıt sözleşmesine koyduğu; "Dershane içerisindeki kız-erkek arkadaşlık ilişkisini duygusal boyuta taşıyan öğrencilerin sorgusuz-sualsiz dershane ile ilişkisi kesilir" maddesini uygulaması sonucu 28 öğrencinin kaydını sildiği ortaya çıktı.
- Kahramanmaraş'ın Fatih beldesindeki bir lisenin bahçesinde öğrenci M.A. voleybol topuna ayağıyla vurdu. Bunu gören beden eğitimi öğretmeni, öğrenciyi yanına çağırarak azarladıktan sonra öğrencisinin yüzüne elindeki çay bardağını fırlattı. Bardağın kırılması sonucu M.A, yüzünden yaralandı. Öğrencinin babası öğretmen hakkında savcılığa suç duyurusunda bulundu. Kahramanmaraş Milli Eğitim Müdürü Sebahattin Akgül, yaptığı açıklamada, iddia üzerine soruşturma başlattıklarını ve 2 müfettiş görevlendirdiklerini söyledi.

DEĞERLENDİRME

Nisan ayında eğitim de yaşanan hak ihlallerine gericilik ve paralı eğitim damgasını vurdu. Bir annenin dershane parasını ödeyememesi sonucu tutuklanması ve oğlunun intiharı, eğitiminin sermaye birikimine açılmasının nasıl yıkıcı sonuçlar doğurduğunu gözler önüne serdi. Diğer taraftan bir babanın çocuğunu okutabilmek için emekli olduktan sonra çalışmak zorunda kalması ve inşaattan düşerek hayatın kaybetmesi başka bir başka acı örnek oldu. Eğitim alanındaki en acı gelişmelerden biri Siirt'te Nisan ayında ortaya çıkan taciz ve tecavüz olayında okul yöneticilerinin rolüydü.

SAĞLIK

- Sağlık Uygulama Tebliği içerisinde değiştirilen Günübirlik Tedavi Protokolü eczanelere darbe vurmuş durumda. Tebliğde yer alan ‘Özel sağlık kurumlarında yapılan günübirlik tedavilerde kullanılan ve tanıya dayalı işleme dahil olmayan ilaçların serbest eczanelerden temini esastır’ hükmü çıkartıldığından, hastaların yatış işlemi yapılmadan 24 saatlik zaman dilimi içerisinde gerçekleştirilen Kemoterapi, Radyoterapi, genel ve lokal anestezi, diyaliz tedavileri ve kan ürünü tedavilerinde kullanılan ilaçların temini artık özel hastanelerden yapılabilecek. Protokolde yapılan bu değişiklik serbest eczanelerin işlevini kaybetmesine yol açıyor. Konuyla ilgili konuşan Bursa Eczacılar Odası Başkanı Kıvanç Atmaca şunları söyledi: “Günübirlik Tedavi Protokolünün 2010 yılı Sağlık Uygulama Tebliği içerisinde yer alan önemsiz gibi görünen ancak eczaneleri olumsuz etkileyecek bir madde ve Türkiye sağlıkta kapitalizme doğru gidiyor. Ne gariptir ki, Anayasa Türkiye Cumhuriyeti’nin sosyal devlet olduğunu vurgular ama tam tersi bir uygulamalar yapılıyor. 2002 yılında Türk halkı özel sağlık hizmetlerine cebinden 1 milyar dolar para aktarırken 2008 yılında ise tam 3 milyar dolar para aktarmış. Cebimizden çıkan para 3 kat artmış ancak devlet sağlık reformunun vatandaşlara avantaj getirdiğini anlatıyor. Sağlık alanından sosyal devlet çekiliyor ve bu alan piyasalaştırılıyor”. İstanbul Eczacı Odası, 2010 yılı Sağlık Uygulama Tebliği’nin (SUT) bu ilaçların eczaneler yerine hastanelerden temininin önünü açan iki maddesinin iptali için Danıştay’da dava açtı.
- Katkı payı uygulaması sonrası Türkiye’de reçetesiz ilaç kullanımı arttı. Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreteri Özgür Özel, bir firma tarafından yapılan araştırmada, Türkiye’de son aylarda eczanelere reçetesiz başvuruların arttığı sonucuna ulaşıldığını belirterek, "Altı ay geriye giderseniz, o tarihlerde hastalardan alınan tedavi katılım payı uygulamasının başladığını göreceksiniz. Maalesef, hastaların artık bu kadar yüksek olan muayene ücretini ödememek için, doğrudan eczanelerden elden ilaç alımına yöneldiklerini gözlemliyoruz" dedi.
- Domuz gribi küresel ilaç şirketi olan İsviçreli Novartis firmasına yaradı. Firma yılın ilk çeyreğinde geçen yıla oranla, karlılığını yüzde 49 arttırdı. Bu artışın önemli sebeplerinden birisi de domuz gribi aşısı satışları.
- Sağlık Bakanlığı, insanlar üzerinde yapılacak ilaç ve ilaç dışı klinik araştırmalarını değerlendirecek Etik Kurul’da ilahiyat fakültesi mezunu bulundurma zorunluluğu getirdi. Değişikliğe tepki gösteren Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreteri Özgür Özel, bu durumun kurul raporlarının bilimselliğine ciddi zarar vereceğini savunarak şunları söyledi: “Bilimsel analizlerin yanında etik değerlendirmelerin yapılması adına sağlık alanı dışında bir üniversite mezunu üyenin varlığı kabul edilebilir. Ancak bu üyenin zorunlu olarak ilahiyat eğitimi olması kuşkusuz bizleri düşündürmektedir. Bilimsel metodlar, hiçbir yoruma açık değildir, objektiftir. Herkes tarafından kabul edilebilen ayrıca yanlışlanabilir bir niteliğe sahiptir. Ancak ilahiyat mezunu kimselerin teolojik çözümlenmeleri, yanlışlanamaz, kutsaldır ve sorgulanması dahi düşünülemez. Bu nedenle, teolojik bir dünya görüşüne sahip ilahiyat mezunu bir üyenin atanması, raporların bilimselliğine zarar verir.”
- Göğüs kanseri nedeniyle ameliyat olan kadınların en az bir yıl kullanması gereken ve toplam 72 bin lira tutan ilacı, SGK yalnızca dokuz hafta karşılıyor. İzmirli Emel Şenolsun, parası olmayan hastalar için ölüm riski de yaratan bu uygulamanın iptali için hukuki başvuru yaptı. Yargıya başvurmadan önce Sağlık Bakanlığı’yla SGK’ya başvurduklarını, ikisinden de olumsuz yanıt aldıklarını belirten Mehmet Şenolsun, “Danıştay’ın daha önce hastalar lehine aldığı karar var. Buna karşın kısıtlamaya gidilerek insan hayatıyla oynanıyor. Bu uygulama, Anayasa’ya da, İnsan Hakları

Evrensel Bildirgesi'ne de aykırı. İptal edileceğine inanıyorum ama bu arada olan, tedavisini yaptıramayanlara olacak" dedi.

- Kanser ilaçlarına geç ulaşıyor. Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği'nin Kanser Çalışma Grubu'ndan Nurgün Örgen, Türkiye'de bir kanser ilacının ruhsatlanmasının ortalama 655 gün, ilacın geri ödeme sistemine katılmasının da yaklaşık bir yıl olduğunu ifade ederek, "Ülkemizde kanser hastaları, yenilikçi ilaçlara Avrupa Birliği ülkeleri ve Amerika'dan ortalama 4 yıl daha geç ulaşıyor" dedi.
- Danıştay, Türkiye Emekliler Derneği'nin açtığı davada 5510 sayılı yasanın katılım payı alınacak sağlık hizmetleri kapsamında aile hekimliği muayenesini çıkarttığı için Sosyal Güvenlik Kurumu, Sağlık Uygulama Tebliği'ndeki değişikliği yasaya aykırı bularak yürütmesini durdurdu. Kararda "5510 Sayılı yasada, katılım payı alınacak sağlık hizmetleri kapsamında aile hekimliği muayeneleri çıkartılmış ve bu suretle katılım payı alınacak sağlık hizmetlerine, aile hekimliği yönünden istisna getirilmiştir. Kurumun, diğer davalı olan Sağlık Bakanlığı'nca yetkilendirilmiş olan aile hekimleri ile sözleşme yapmamış olmasına dayanarak, aile hekimliği muayenelerinden katılım payı tahsil etmesine yasal olanak bulunmamaktadır. Esasen, aile hekimliğince verilen muayene dahil diğer sağlık hizmetlerinin ücretsiz olmasının doğal sonucu olarak bu hekimlerce sunulan hizmetten katılım payı alınması da mümkün değildir" ifadelerine yer verildi.
- SGK, emeklilerin mücadelesi sonucu internet sitesine emekli maaşlarından yapılan kesintilerin sorulabilmesi bir link ekledi. Okmeydanı Halkevi tarafından örgütlenen 10 Nisan Cumartesi günü gerçekleştiren "Emekliler Forumu" SGK'nın kesintilere dair açıklama yapması gerektiği vurgulanmış ve kesintilerin öğrenilmesi için SGK'ya başvuru formu dağıtılmıştı. Yüzlerce emeklinin başvuruları sonucu SGK genel bilgi edinme yolunu açtı.
- Eğitim-Sen Çorum Şubesi parasız eğitim ve parasız sağlık için bir süre önce Eğitim-Sen önünde başlatılan imza kampanyasının ardından toplanan 2 bin imzayı Milli Eğitim Bakanlığı'na toplu olarak teslim edilmek üzere Eğitim-Sen Genel Merkezi'nde yapılan basın açıklamasının ardından gönderdi.
- Nevşehir'in Avanos ilçesine bağlı Küçük Ayhanlar köyündeki ilköğretim okulunda bir haftayı geçen zaman zarfında suların akması öğrenci ve öğretmenleri zor durumda bıraktı. 600 nüfuslu köyde su sıkıntısı, MEDAŞ(Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.)'in içme kuyusu trafosunun şartellerini elektrik borcunun ödenmemesi yüzünden indirmesiyle başladı. Köy Muhtarı Veli Özbay ise, yaklaşık 6 bin TL olan elektrik borcunu kapatmak için çalıştığını açıkladı. MEDAŞ'ın özelleştiğini belirten Özbay, "Yetkililere 'biraz süre verin' dedik. Ancak 'bunu yapamayız' diyorlar. Borcun tamamının ödenmemesi halinde yapabilecekleri bir şeyleri olmadığını ifade ettiler. 9 bin TL borcumuz vardı. Geçen ay 3 bin TL ödedik. Geriye 6 bin TL kaldı. Bunu köylülerden toplayacağımız parayla ödemek zorundayız. Çalışmalarımız devam ediyor." diye konuştu. Akmayan sular nedeniyle köy, salgın hastalık tehdidi altında.
- Susuzluk nedeniyle salgın hastalık tehdidinde olan Ankara'nın merkezine yaklaşık 20 kilometre uzaklıktaki Beytepe Köyü, suyun vardiyalı olarak verilmesi nedeniyle büyük sıkıntı yaşıyor. Köylüler su ihtiyaçlarını evlerine kurdukları su depolarıyla çözmeye çalışıyor. Deposu olmayan vatandaşlar ise çareyi elde bidon köy çeşmesinin yolunu tutmakta buluyor. Beytepe Köyü, mevcut su şebekesinin ihtiyacı karşılayamamasından kaynaklı köydeki 800 hane su sıkıntısı yaşıyor. Temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan köylüler sorunun bir an evvel halledilmesi için başvurmadıkları yer kalmadığını söylüyor.
- Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu taslak halinde TBMM'de. Gıda Mühendisleri Odası Genel Başkanı Petek Ataman, Veteriner Hizmetleri, Bitki

Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu taslağının bu haliyle TBMM'den geçmesi durumunda, halk sağlığının büyük tehdit altına gireceğini belirtti. Petek Ataman yasaya göre, “30 beygir gücü kapasitesinin altında ya da 10 işçiden az personeli olan gıda işletmelerinde gıda mühendisi çalıştırılması zorunluluğu kalkıyor. Baktığınızda çok açıkça görebiliyorsunuz ki böyle işletmeler ülkemizdeki gıda sektörünün yüzde 80'ini oluşturuyor. Mühendisin olmadığı ve dolayısıyla sağlıklı üretim koşullarının sağlanmadığı bu iş yerlerinde yaşanacak sıkıntıların hesabını kim verecek? Eğer yasa bu haliyle meclisten geçerse halkımızın sağlığı büyük tehdit altında olacaktır” açıklamasını yaptı.

- Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi başhekimlik binası önünde toplanan İstanbul Tabip, eczacı, diş hekimleri ve veteriner hekim odaları, Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) üyeleri Kamu Hastane Birlikleri yasasına karşı, sloganlar eşliğinde bir süre oturma eylemi yaptı. Basın açıklamasını okuyan SES Şişli Şube Başkanı Rabia Tuncel, yasa tasarisına karşı 24 kamu hastanesinde referandum sandıkları kurduklarını belirterek, şöyle konuştu: "Referandum sandıklarına göre, Anadolu Yakası'ndaki hastanelerde oy kullanan 1037 kişiden sadece 7'si tasarıya 'evet' oyunu kullandı. Şişli bölgesinde 2 bin 683 kişiden 9'u, Aksaray bölgesinde 3 bin 131 kişiden 25'i ve Bakırköy bölgesinde 2 bin 514 kişiden 4'ü tasarıya 'evet' dedi. Sonuçlarda açıkça görülmektedir ki sağlık çalışanları olarak tasarının derhal geri çekilmesini istiyoruz. Sağlık alanındaki her türlü özelleştirmeye son verilmesini, herkese eşit ve ücretsiz sağlık hizmeti tanınmasını ve güvenli ortamda güvenceli çalışmak istiyoruz".
- Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanarak 15.8.2009 tarihinde yürürlüğe konulan İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkındaki Yönetmelik'in bir kısım hükümlerinin iptali için Türk Tabipleri Birliği tarafından Danıştay'da açılan davada; Sağlık Bakanlığı'ndan ve Çalışma Bakanlığı'ndan bir takım hususların sorulması ile davalı Çalışma Bakanlığı'nın davaya yanıtlarını sunmasına; ara karara, yanıtlarının alınması ve davalının davaya yanıtlarını vermesine kadar dava konusu yönetmelik hükümlerinin yürütmesinin durdurulmasına karar verildi.

DEĞERLENDİRME

Kamu Hastane Birlikleri yasası ile Sağlıkta Dönüşüm Programının son adımlarını tamamlayan hükümete karşı direnç noktalarını bir kez daha sağlık örgütleri oluşturdu. İlk eylemliklerine yasaya karşı referandum sandıkları kurarak başlayan sağlık örgütleri hükümetin sağlıkta yıkım politikalarına karşı direneceklerinin ipuçlarını verdiler. Yine sağlık alınındaki özelleştirmenin bir parçası olan işyeri hekimliğinin taşeron devrini içeren yasalara karşı mücadelede bu ay içerisinde TTB yasanın yürütmesini durdurarak önemli bir mevzii kazandı. Emekliler ise katkı payına yürüttükleri mücadele ile bu alanda hal mücadele olanaklarının olduğunu gösterdiler. Bu ayın en çarpıcı olayı ise Sağlık Bakanlığı'nın, insanlar üzerinde yapılacak ilaç ve ilaç dışı klinik araştırmalarını değerlendirecek Etik Kurul'da ilahiyat fakültesi mezunu bulundurma zorunluluğu getirmesi oldu. Bilimsel bir kurula din eğitimi almış kişilerin nasıl bir katkı sunacakları sorusu akıllarda kaldı.

BARINMA ve KENT

Ulaşım ve zamlar

- İzmir Büyükşehir Belediyesi Meclisi, su tarifelerine Mayıs'ta yüzde 15, Haziran'da da yüzde 7 zam kararı aldı. Yapılan zamlarla birlikte bir metreküp suyun fiyatı 2 TL'ye yükselecek.
- Bolu Belediye Meclisi, aldığı kararla mekanik su saati kullananlardan alınan abonman ücretini 55 TL'den 350 TL'ye çıkardı.

Ulaşımında mücadele

- Kocaeli Üniversitesi'nin Umuttepe yerleşkesi ile şehir merkezi arasında ulaşım sıkıntısı çektiklerini belirten öğrenciler, Umuttepe'den İzmit'e kadar yürüyüş düzenledi.
- İzmir Kültürpark'taki Kitap Fuarı girişinde toplanan bir grup ilköğretim okulu öğrencisi, dar gelirli ailelerin çocukları olduklarını ifade ederek, kültürel etkinliklerin yapıldığı alanlara ücretsiz ulaşma haklarının sağlanmasını istedi.
- Ankara'da ulaşım zamlarına karşı bisiklet turu düzenlendi.
- Adana'da şehir merkezindeki caddelerde park eden araçlara, parkomat uygulaması başlatılması üzerine, halk Adana Büyükşehir Belediyesi'ne karşı tepkilerini dile getirdiler. Parkomat sisteminin özellikle ev sahiplerine ve esnafa da uygulanması tepki topladı. Ulaşım Koordinasyon Merkezi'nin fiyatları aşağı çekmesi gerektiği savunuldu.

Barınma hakkı ihlalleri ve kentsel dönüşüm

- İstanbul Eyüp'te belediye tarafından tapusu olmadığı gerekçesiyle evleri yıkılan 5 aile çocuklarıyla birlikte sokakta kaldı. Aileler, yaptıkları derme çatma barakalarda soğuğa karşı korunmayı bekliyor. Aileler, barınmak için bir çözüm bulunmadığı takdirde, belediye binasının bahçesine yerleşeceklerini söyledi. Güneydoğu'dan göç edenlerin oluşturduğu aileler, zamanında konut yapımına bırakılan alanlar 'kentsel dönüşüm' kapsamında yıkılıyor. Milli Savunma Bakanlığı'na ait olan arazi 2008 yılında belediyeye devredilmişti. Bu tarihten sonra aileler, ev yaptıkları alanların kendilerine tapulu olarak tahsis edilmesi için İstanbul İdare Mahkemesi'ne başvurmuşlardı. Belediye, ailelerin yaptığı başvurunun sonucunu dahi beklemeden yıkım çalışmasına başladı.
- Urfa'da evi yıkılan aile mağaraya yerleşti. Şanlıurfa İl İdare Kurulu, Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu kapsamında Topdağı Mahallesi'nde SİT alanında kaçak olarak yapılan bir evin yıkılmasını kararlaştırdı. Uzun süre dil dökmelerine rağmen engel olamadıkları yıkımı gözyaşlarıyla izleyen 4 kişilik aile, boşalttıkları eşyalarıyla bir mağaraya yerleşti.
- Antalya Lara'nın imar planları sürekli değiştiriliyor. Mimarlar Odası'ndan yapılan açıklamaya göre yapılan tüm planlarda Kıyı Kanunu hükümlerine göre, kıyılardan herkesin eşit ve serbest olarak yararlanma hakkının ihlal edildiği ve kamu yararı gözetilmediği belirtiliyor. Kıyıların fiilen sadece turistik tesislere ve lüks konutlara hizmet verecek şekilde planlandığının göstergeleri, yatırımcıların açıklamalarından okunabiliyor. Nisan ayında Çallıoğlu İnşaat'ın sahibi İbrahim Şencan, Lara'ya yeni imar planı geldiğinde bölgeye yaklaşık 400 tane lüks rezidans yapacağını açıkladı.
- İzmir Bayraklı'da kentsel dönüşüm başlıyor. 2011 senesinde başlayacak projeye körfez manzaralı gecekondular yıkılarak yerine 12 katlı lüks konutlar yapılacak.

Yıkımların toplu olarak değil, 300 konut şeklinde bölünerek yapılacağı bildirildi. Söz konusu alanda 1.270 konutta 5000 kişi yaşıyor.

- İzmir Bayraklı'da planları mahkeme kararı ile iptal edilen Yeni Kent Merkezi'nde, bakanlık onayıyla yapılan kaymakamlık binasına Şehir Plancıları Odası itiraz etti. İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi'nin Kasım 2007 tarihinde onayladığı Yeni Kent Merkezi İmar Planı, mahkeme kararıyla iptal edildi. Bu bölgedeki tüm büyük yatırımlar dururken bir tek Bayraklı Kaymakamlık binası inşaatının çalışmalarının devam ettiği ortaya çıktı. Yeni Kent Merkezi İmar Planı'nın yürütmesi Haziran 2009'da durduruldu. Buna rağmen Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkisini kullanarak, kaymakamlık binası planlarını 20 Ocak 2010'de onayladı. Bakanlık tarafından onaylanan plan, Bayraklı Belediyesi ve Büyükşehir Belediyesi'nde askıya çıktı. Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi bu plana itiraz etti. İtirazın dikkate alınmaması durumunda ise iptal davası açmak için hazırlıklara başlandı. Şehir Plancıları, Hükümet Konağı olarak belirlenen alanın büyüklüğünün 3 bin 400 metrekare olması nedeniyle yönetmeliklerdeki asgari büyüklük şartını da sağlamadığını öne sürdü. Plan değişikliğinin şehircilik esasları ve planlama ilkelerine aykırı olduğunu belirten plancılar, itiraz dilekçelerini Büyükşehir ve Bayraklı belediyelerine de verdi.
- İzmir Kadifekale'de kentsel dönüşüm nedeniyle tahliyeler başladı. Konut sahipleri Uzundere ilçesine taşınıyor.
- İzmir İnciraltı'nda yaklaşık 5 bin kişiyi ilgilendiren kentsel dönüşüm planları tanıtıldı. Yaklaşık 550 hektarlık alanı kapsayan planlama alanının yüzde 55'lik bölümü yapılaşmaya açık alan olarak ayrılırken yüzde 40'luk bölümünün ise açık ve yeşil alan olması öngörüldü. Geriye kalan yüzde 5'lik dilim ise, kamu hizmet alanı olarak ayrıldı.
- İstanbul Mecidiyeköy'deki Ali Sami Yen stadyumunun arsası satılıyor. Stadyumun bulunduğu alana yeni imar planıyla rezidans, park, ticaret ve alışveriş merkezi yapılması öngörülüyor.

Barınma hakkı mücadeleleri

- Tekirdağ'ın Çerkezköy İlçesi'nde, dere yatağında evleri bulunan ancak maddi olanakları yetmediği için başka bir yere gidemeyen Romanların, Belediye'nin dere yatağındaki evler için aldığı yıkım kararı vatandaşların tepki göstermesine neden oldu. Romanlar belediye önüne yürüyerek burada bir eylem yaptı.
- İstanbul İkitelli'de, AyazmaTepeüstü kentsel dönüşüm projesi yüzünden mağdur olduklarını belirten aileler Küçükçekmece Belediyesi önünde sürekli eyleme geçiyor. Ayazma'da kentsel dönüşüm projesiyle, 4 yıl önce yıkımlar gerçekleştirildi. Halkın bir kısmı TOKİ konutlarına yerleşirken, TOKİ'nin ve başka evlerin kirasını karşılamayacak olanlar, mahallede çadır kurdu. Küçükçekmece Belediyesi, 18 ailenin yaşadığı çadırları 3 kez yıkınca tamamen mağdur olan Ayazmalılar, yaş kış demeden yürüttükleri mücadele sonucunda Belediye Başkanı Aziz Yeniay'a geri adım attırarak, 21 Kasım 2008 tarihinde senelik kira yardım sözleşmesi imzalatmıştı. Ayazmalılar, 3 yıllık mücadele sonunda sonra evlere yerleştirilmişti. Bir yıllık kira sözleşmesinin süresi dolunca, sözleşmenin yenilenmesi amacıyla Ayazmalılar belediyeye başvurular. Fakat Küçükçekmece Belediyesi kira sözleşmesini yenilemezken, konutlar için 15 bin lira peşinat ödenmesini istiyor. Yaşananlar üzerine 18 aile Belediye önünde her hafta sonu oturma eylemi gerçekleştireceklerini belirtti.
- İstanbul'da Tarlabası kentsel dönüşüm projesinde mağdurlar, AİHM'e başvurdu. Tarlabası Mülk Sahipleri ve Kiracıları Kalkındırma ve Sosyal Yardımlaşma Derneği adı altında dernek kuran semtteki mülk sahipleri, kamulaştırma çalışmalarının acilen durdurulması istemiyle AİHM'e başvurdu. Başvuruyu yapan Avukat Barış Kaşka,

eşsiz 209 tarihi binanın yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıldığını, mülk sahiplerinin de mağdur edildiğini söyledi. Kaşka, yaptığı açıklamada şunları söyledi: “İnsanların mülkleri, yok pahasına ele geçirilmek isteniyor. *Acele kamulaştırma* yetkisinden güç alan belediye, semt sakinlerinin kat karşılığı kamulaştırma önerilerini kabul etmiyor. Mülk sahiplerinin binalarını yenileme hakkını da kendilerine vermiyor. Bu nedenle uygulama Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne açıkça aykırı. İdari işlemin yürütmesinin durdurulması, hayati öneme sahip.” Kaşka, AİHM’den davanın öne çekilmesini ve Strasbourg’ta duruşma yapılmasını da talep ettiklerini sözlerine ekledi.

- 8 Nisan Dünya Roman Günü için bir bildiri yayınlayan Sulukule Platformu, Roman mahallelerinin Belediye ve TOKİ projeleriyle yoksulların elinden alınıp zenginlere ikram edilmesi demek olan rant projelerine dikkat çekti. Eylemde semt halkının yerinden edilmeden ‘yoksulluk’ ve ‘sosyal dışlanma’ problemlerinin çözülmesi gerektiği öne çıkan en önemli taleplerdi.
- Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım’ın İstanbul Boğazı’na yapılması planlanan üçüncü köprü’nün güzergahının belirlendiği yönündeki açıklaması üzerine 3. Köprü Yerine Yaşam Platformu Yürütmesi, bir açıklama yayınlarak AKP hükümetini uyardı. Yeni köprü inşası kararıyla İstanbullular’ın insanca yaşama haklarının gasp edildiğine dikkat çekilen açıklamada, projeyi engellemek için mücadeleye devam edileceği belirtildi. İçinde pek çok emek, meslek ve halk örgütünün bulunduğu Üçüncü Köprü Yerine Yaşam Platformu, Bakan’ın açıklamaları ile halkın tepkisinin hiçe sayıldığının görüldüğünü belirtiyor.

Rant

- İstanbul’da değerli arsalar üzerinde bulunan bazı okulların satışa çıkarılacağı haberleri gündeme geliyor. İstanbul Valisi Muammer Güler’in yaptığı açıklamaya göre, çarşı, sanayi ve iş yeri gibi alanların içinde kalan ve “okul olarak kullanılmasına ihtiyaç duyulmayan” yerlerdeki okullar satılacak. Tarihi eser niteliğindeki okulların ise kapsam dışında olduğu belirtildi. Okulların satışı, 2008 yılında "1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu"ndaki değişiklikle mümkün hale gelmişti.
- Ataköy sahilinin satışa konu edilen bir bölümünün iptal davası devam ederken, sahilin diğer kısmı 49 yıllığına kiraya çıkarılıyor. TOKİ, yaklaşık altı ay önce, aynı sahili ‘kıymetli arsa’ ilanı ile pazarlamak istemiş, ancak ihaleye neredeyse hiç katılım olmamıştı. Bu kez de, Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulu tarafından Eski Eser Tescilli Baruthane binalarının bulunduğu 60.000 m²’lik alan, kiralama ilanı ile ihaleye çıkarılıyor. Alanda Bizans ve Osmanlı dönemine ait kalıntıların olduğu biliniyor.
- Yalova’ya termik santral yapabilmek için haritada fay hatlarının yeri farklı gösteriliyor. Yalova Çiftlikköy İlçe Belediye Başkanı, yaptığı bilgilendirme toplantısında Yalova Valiliği’nin hazırladığı il çevre düzeni planında fay hattının kurulması istenen termik santralin hemen yanında olmasına rağmen AKSA şirketinin hazırladığı haritada fay hattının deniz kenarından geçirildiğini belirtti. Dünyada terk edilen bir enerji üretim biçimi olan kömürlü termik santralin kurulması halinde, bölgedeki deniz yaşamını yok edeceği biliniyor. Salınacak zehirli gazların Yalova halkını direkt etkileyeceği, astım ve kanser hastalıklarında artışların yaşanacağı, Samanlı Dağları faunasına zarar vereceği de biliniyor.
- İzmir’in Çeşme İlçesi Belediye Başkanı Faik Tütüncüoğlu, yatırımcıyı kaçırmamak için imar planı hazırlanmasını istiyor. Tütüncüoğlu, Rus iş adamı Mikhail Prohorov’un 3 yıl önce 18 milyon dolara satın aldığı Çiftlikköy bölgesindeki 200 dönüm arazide 650 yataklı, 7 yıldızlı otel yapmak istediğini açıkladı. Belediye Başkanı Tütüncüoğlu, yaptığı açıklamada, Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın, Çeşme’nin 1/1000’lik imar

planlarını hazırlamamış olması nedeniyle Prohorov'un ilçede yatırım yapmaktan vazgeçmesinden endişe ettiklerini belirtti.

- İstanbul'da Eylül ayında yaşanan sel felaketinden sonra, Ayamama deresi bölgesinde imar izni verilmeyeceği ve daha önce yapılan planların iptal edileceğinin açıklanmasına rağmen, sorunun yaşandığı bölgede İstanbul Büyükşehir Belediyesi, bu önemli araziye satışa çıkardı.

Düzenlemeler ve olası hak ihlalleri

- TOKİ'nin yetkileri yine genişletiliyor. Nisan ayında Resmi Gazete'de yayınlanan Milli Emlak Genel Tebliği'ne göre; arsa üretim alanı sınırları içerisinde kalmakla birlikte, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki tescil harici olan taşınmazların Hazine adına tapuya tescil işlemleri, öncelikle TOKİ tarafından yapılacak. Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun'da yeni değişiklikler yapıldı. Kanuna göre, kamu hizmetine tahsis edilen arazi ve arsalar hariç olmak üzere TOKİ'nin talebi, Maliye, Bayındırlık ve İskan Bakanlarının ortak teklifi ve Başbakanın onayı ile belirlenen arsa üretim alanlarında bulunan Hazine'ye ait taşınmazlar ve Hazine adına tescil edilecek taşınmazların mülkiyeti, TOKİ'ye bedelsiz olarak devredilebiliyor. TOKİ'ye ait arazi ve arsalar, emlak vergisi muafiyeti getiriliyor. Kanun değişikliği CHP tarafından Anayasa Mahkemesi'ne götürülüyor.
- 2B orman ve tarım arazilerinin satışı için mevzuat değişikliği yeniden gündemde. 2/B arazilerinin satılması ilk olarak 2001 yılında gündeme gelmiş, 2002 yılında Anayasa Mahkemesi düzenlemeyi anayasaya aykırılık gerekçesiyle iptal etmişti. Daha sonra orman arazilerinin özelleştirilerek yerli ve yabancı sermayeye satışının yapılabilmesini için Anayasa'nın 169. Maddesinde "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları devletçe yönetilir, işletilir ve işletirilir" şeklinde değişiklik yapılmak istenmişti. AKP iktidarı, 2003 yılında anayasanın ilgili maddesini tekrar değiştirmek istedi. 2/B arazilerinin üçüncü kişilere satışını getirmek isteyen AKP'nin bu girişimi de olumsuz sonuçlandı. 2008'de Orman Kanunu ve Tapu Kanunu'nda değişiklik yapmak isteyen AKP, bu kez Anayasa Mahkemesi ile karşı karşıya gelmiş, 2009 Ocak'ta yeni düzenlemeler yaparak tasarımı tekrar meclisten geçirmişti. AKP, şimdi ise yeni bir yasa tasarısı çıkartarak, satışın nasıl yapılacağını belirlemeye çalışıyor. Türkiye'de 473,5 bin hektarlık alanı kaplayan 2/B arazilerinin satışıyla kaynak yaratılacağı sık sık gündeme getirilirken, düzenlemenin yaratacağı ekolojik tahribat bilerek gözden kaçırılıyor. 2/B arazilerinin büyük bölümünde yerleşim yerleri hali hazırda mevcut. İstanbul'un, Sultanbeyli ve Çekmeköy, Beykoz, Şişli, Sarıyer ilçelerinde 2/B arazileri üzerinde lüks siteler mevcut.

Tepkiler

- Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, "Belediye Kanunu'nun 73. maddesinin Meclis komisyonlarında görüşüldüğü haliyle yasalaşması durumunda çok merkezîyetçi ve hiçbir şekilde denetlenmesi mümkün olmayacak yerel otoriteler ortaya çıkabilir" dedi. Belediye Kanunu'nun kentsel dönüşüm uygulamalarını düzenleyen 73. maddesinin TBMM'de komisyonlarda görüşülmesine dair açıklamalar yapan Tanık, Kanun'un 73. maddesinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın talepleri üzerine düzenleme yapıldığını iddia etti. Kanunun 73. maddesinin kentsel dönüşüm konusunda belediye yönetimleri ile TOKİ'ye olağanüstü yetkiler verdiğini ifade eden Tanık, şunları kaydetti: "Belediye Kanunu'nun 73. maddesinin Meclis komisyonlarında görüşüldüğü haliyle yasalaşması durumunda çok merkezîyetçi ve hiçbir şekilde denetlenmesi mümkün olmayacak yerel otoriteler ortaya çıkabilir. İlçe belediyeleri ile yargı sistem dışı

kalacaktır. Bu iki yapının sistem dışı kalmasının sonucunda kentsel dönüşüm alanı ilan edilen alanlardaki mülkiyete kayıtsız el atma yetkisi veriliyor. Bunun 3 bin belediyede yapılabilir olması 3 bin denetimsiz otoritenin, derebeyinin ortaya çıkmasına yol açacaktır. Hukuk düzeni içinde böyle bir düzenlemenin yapılmasının mümkün olmadığını TBMM tarafından zaten görüleceğini ve gerekli düzenlemelerin yapılacağını umuyorum. 73. madde bu haliyle yasalarsa ilçe belediyelerine ihtiyaç kalmayacak, çok kısıtlı olan yetkileri ve sorumlulukları ortadan kaldırılacaktır. O zaman ilçe belediyelerini kapatmak daha doğru olur.

İptal edilen düzenlemeler

- Danıştay, İstanbul'un İstanbul Manifaturacılar Çarşısı (İMÇ) bloklarının yıkılmasını öngören Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları'nı iptal etti. İMÇ'nin bulunduğu alan, 2005 yılında Eminönü ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri tarafından hazırlanan Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planı çerçevesinde "konut alanı" ilan edilmişti. Bölgeye KİPTAŞ tarafından 50 adet ahşap villa yapılması planlanıyordu. Davalı belediye başkanlıkları, Danıştay İdari Dava Daireleri'nin bu kararına karşı karar düzeltme isteminde bulunabilecek.
- Tekel Sigara Fabrikası'nın satışını kolaylaştırmak amacıyla Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından onaylanan imar planının yürütmesi durduruldu. İzmir'in Alsancak semtinde, Atatürk Yüzme Havuzu'nun kuzeyinde bulunan tarihi Tekel Sigara Fabrikası'nın bulunduğu alan mevcut imar planlarında "kamusal tesis alanı" olarak geçiyordu. Bu alan yeni imar planına göre iş merkezi kullanımına dönüştürülmek isteniyordu. Söz konusu değişikliğin, Alsancak bölgesinde yapılaşma ve nüfus yoğunluğunun yanı sıra trafik yoğunluğunu da arttıracığı, Şehir Plancıları Odası tarafından dile getirilmekteydi. Danıştay Altıncı Dairesi, kararda "şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına uyarlık bulunmadığı" gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verdi.
- İstanbul İdare Mahkemesi Büyükçekmece'de mutlak tarım arazisine yasalara aykırı olarak devam eden KİPTAŞ inşaatının ve inşaatına izin veren 1/5000 ölçekli nazım imar planının yürütmesini durdurdu. 2008 yılında inşaatına başlanan KİPTAŞ sitesi için Ziraat Mühendisleri Odası tarafından açılan bilirkişi incelemeleri sonucu, İstanbul İl Tarım Müdürlüğü tarafından 21 Ekim 2008 tarihinde KİPTAŞ'a, 'tarımsal alanda kaçak uygulama' nedeniyle 344 bin 240 liralık ceza verilmişti. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 'inşaatların imar planları olduğunu ve ruhsatlı yapıldıkları' yönündeki iddiasına karşılık, İstanbul 5. İdare Mahkemesi, ZMO'nun açtığı dava üzerine, 2 Nisan 2010 tarihinde söz konusu 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı'nın da yürütmesini durdurdu. Mahkeme kararında, Tepecik'teki mutlak tarım arazilerininin, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'ndaki şartlar yerine getirilmeden, Bakanlık ve Valilikten olumlu görüş alınmadan yapılaşmaya açılmasını öngören Nazım İmar Planı'nın, mevzuat ve şehircilik ilkelerine aykırı olduğu belirtildi. Planın uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların oluşacağı görüşüne varan Mahkeme, bu nedenle yürütmenin durdurulmasına karar verdi. Ancak Tepecik konutlarına ilişkin olarak KİPTAŞ'ın internet sitesinde halen, "Büyükçekmece gölü ve Marmara Denizi'ne nazır konumuyla Tepecik Konutları, KİPTAŞ güvencesiyle sizi bekliyor. Tepecik Konutları, 24 ay sonra sahiplerine teslim edilecektir" duyurusu yer alması dikkat çekti. ZMO'nun konuyla ilgili yaptığı yazılı açıklamada, "bu duyurunun web sayfasından hemen kaldırılması ve bölgede şu ana kadar yasadışı yapılan tüm inşaatların yıkımına derhal başlanması gerekmektedir" denildi.

- Kentsel dönüşümün baş aktörü olan TOKİ'den yapılan son açıklamalara göre sadece TOKİ tarafından üretilen konut sayısı 420 bin. Kurumun inşaat sektöründeki payı ise % 10.

DEĞERLENDİRME

Kentsel dönüşüm şehir planlaması disiplinindeki genel anlamıyla, bozulma ve çökme ile karşı karşıya olan kentsel alanın ekonomik, toplumsal, fiziksel ve çevresel koşullarının kapsamlı ve bütünlüklü yaklaşımlarla 'iyileştirilmesine' yönelik olarak uygulanan strateji ve eylemlerin bütünü ifade ediyor. Bugün rapora konu olan tablonun, 'iyileştirme' hedefiyle alakası yoktur. Amaç kentsel rantın yeniden paylaşılması, sermayeye mekan açma, kentte ekonomik olarak öne çıkan alanların ekonomik olarak öne çıkan sınıflara bırakılması gibi hedefler içermektedir. Dönüşüme tabi tutulan sadece 'bozulma' ve 'çökmenin' olduğu alanlar değildir. Konut üretimini olabildiğince artırmak başlıca hedefdir. Raporda, ülkedeki tüm belediyelerin aldığı kentsel dönüşüm kararlarına ve uygulamalarına, yapılan ve yıkılan konut sayısına, uygulamalara karşı sadece hak sahipleri tarafından açılan dava sayısı gibi çeşitli nicel verilere, muazzam büyüklüğü nedeniyle bütünüyle yer veremiyoruz. Aslında belediyelerce alınan her 'kentsel dönüşüm' kararını, rant paylaşımı ve barınma hakkı ihlaliyle birlikte okumak mümkün. Kentsel dönüşümün baş aktörü olan TOKİ'den yapılan son açıklamalara göre sadece TOKİ tarafından üretilen konut sayısı 420 bin. Kurumun inşaat sektöründeki payı ise %10. TOKİ Başkanı Erdoğan Bayraktar yaptığı açıklamalarda bir yandan TOKİ evlerinin özensiz ve mimari açıdan yetersiz olduğunu kabul ederken, bir yandan da İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Mersin, Diyarbakır gibi kentlerde 'gecekondu sorununu' bahane ederek, çok acil olarak 1,5 milyon konut yapılması gerektiğini vurguluyor. Bu ay da bir çok şehirde 'kentsel dönüşüm' ve toplu konut kararlarının alındığını görüyoruz. Daha da önemlisi TOKİ'nin inanılmaz genişlikteki yetkilerinin daha da genişletilmek istenmesi.

Bu ay İstanbul'un geleceğini etkileyecek önemli kararlardan olan Üçüncü Köprü yapımı ile ilgili de gelişmeler yaşandı. Geçtiğimiz aylarda halk köprü yapımına karşı kitlesel eylemlerle kendi iradesini ortaya koymuştu. Özellikle köprü'nün güzergahında oturanların buralardan sürüleceği gündeme gelmişti.

ÇALIŞMA YAŞAMI

Ücret ve sosyal hak gaspları

- KESK-Ar'ın güvencesiz istihdam araştırmasının sonuçlarını açıklayan KESK Genel Başkanı Sami Evren, kamuda güvencesiz istihdamın vahim boyutlara ulaştığını belirtti. Evren, çalışanların, örgütlü-örgütsüz, kadrolu-kadrosuz, işçi-memur, güvenceli-güvencesiz, kurum çalışanı-taşeron çalışanı olarak parçalandığını, emekçilerin atomize edildiğini vurguladı.
- Samatya Hastanesi'nde hasta klinikleri inşaatında çalışırken, maaşlarını alamadıkları için 14 Şubat'tan beri direnişte olan işçiler bugün seslerini duyurabilmek için hastane çatısını işgal etti. Çatıya çıkan 30 kadar işçi inşaat bezlerinin üzerine yazdıkları "Hakkımızı istiyoruz" pankartını inşaatın 6. katına astılar. Samatya Hastanesi'nin deprem güçlendirme inşaatında çalışan işçilerin büyük bir kısmı şantiyede kalıyor. RT Turizm Petrol İnşaat Otomotiv Sanayii ve Ticaret Ltd Şirketi'nin yüklenici firma olarak aldığı deprem güçlendirme işini Cihan İnşaat ve Körfez İnşaat şirketleri yapıyor. İstanbul İl Özel İdaresi tarafından denetimleri ve kontrolü yapılan inşaatta işçilerin hiçbirinin sigorta primi ödenmemiş ve 7 aydır ücretlerini alamıyorlar. Paraları olmadığı için evlerine gidemeyen birçok işçi şantiyede kalıyor. ardından Direnişin ardından işçilerle İl Özel İdaresi yetkilileri görüşürken İl Özel İdaresi yetkilileri, işçilerle taşeron şirket RT'nin yöneticilerini görüştürmeye çalışacaklarını söyledi. Ancak bu girişimlerden bir sonuç çıkmadı. Nisan ayı sonlarında, Samatya Hastanesi inşaat işçilerinin kaldığı şantiyeye giren polis, işçilerden Abdullah Dağ ve Alaattin Bey Üstten'i gözaltına aldı.
- Çağrı Merkezi Çalışanları Derneği, Vodatech Çağrı Merkezi'nin Yalova lokasyonunda yaşanan hak ihlallerini dile getirirken çalışanların asgari ücret bile alamadığını, çok düşük maaşlarla zor şartlar altında görev yapmakta olduklarını ve örgütlenme haklarının ihlal edildiğini söyledi.
- Türkiye Emekliler Derneği'nin 770 bin emeklinin maaşından kestiği 31 milyon liralık aidat için Sosyal Güvenlik Kurumu devreye girdi. Vatan'ın haberine göre SGK, kesinti yapılabilmesi için emeklilerin yeni belge imzalaması şartını getirdi. Dernek ise emeklilerin imzaladığı üyelik formunda 'kesinti yapılacağı' hükmünün yer aldığını ve paraların geri ödenemeyeceğini bildirerek, "Hukuken para iadesi olamaz ama üyelikten istifa edebilirler" açıklaması yaptı.
- Türk Hava Yolları'nda 22. Dönem Toplu İş Sözleşmesi'nde resmi arabulucu süreci uyuşmazlıkla sonuçlandı. Hava-İş, "Çalışanların iş yükünün işveren tarafından gözetilmemesi, birçok bölümde istihdam tasfiyesinin çalışanları gelecek kaygısına düşürmesi, personel alımına gitmeyerek mevcut personeli kural ihlalleri yaparak çalıştırması, yıllık izinlerin arttırılması, işçilerin mevcut kazanılmış haklarının korunması özellikle işverence tek taraflı değiştirilebilen Ortaklık Yönetmeliklerinin direk personelin hakları ile ilgili olanlarının sendikanın onayı ile değiştirilebilmesi, İş Kanunu kapsamında bulunmayan uçuş personellerin haklarının düzenlenmesi" konularında işverenle uyuşmazlık yaşadıklarını ifade etti.
- Zonguldak'ta, Türkiye Taşkömürü Kurumu'na (TTK) bağlı Üzülmüş Müessese Müdürlüğü'ndeki maden ocağında taşeron firmaya bağlı çalışan 140 maden işçisi, 2 aydır maaşlarını alamadıkları için iş bırakma eylemi yaptı.
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin yan kuruluşu olan Kent Konut'un, Karamürsel'de yaptırdığı toplu konut inşaatında çalışan ve taşeron firmadan 5 aylık alacaklarını alamayan işçiler, 26 Nisan sabah saatlerinde Kent Konut A.Ş'yi bastı. İşçiler adına konuşan Mehmet Sadık Tunç, "Biz 14 arkadaş Van'dan Kent Konut'un Karamürsel'de taşeron firmaya yaptırdığı konut inşaatında çalışmaya geldik. Ancak bizi işe alan firma

5 ay gibi bir sürede paramızı ödemeyince işi bıraktık. Bundan 1 hafta önce Kent Konut müdürü Metin Kalafat geldi. Bize bu sorunumuzu çözeceğini söyledi. Ama 1 haftadır hiç bir şey çözülmedi. Biz de kendisiyle görüşmek için buraya geldik. Bizimle görüşmek istemedi ve güvenlik tarafından kapı önüne çıkarıldık” dedi.

- Aksöz Elektrik LTD. ŞTİ. çalışmakta olan ve 2008-2010 yılları arasında maaşında usulsüzlük yapıldığını, bu yıllar arasında yapılan maaş zamlarının tarafına ulaşmadığını öğrenen ve bunu şirketten isteyen Bilal Gürel işten atıldı.

İş kazaları

- Kayseri Melikgazi ilçesi Organize Sanayi Bölgesi'nde bir fabrikanın çatısının yapımında çalışan 25 yaşındaki Önder Peker, üzerine bastığı tahtanın kırılması sonucu 6 metre yükseklikten zemine düştü. Ağır yaralanan Peker, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavi altına alındı.
- Kayseri Anbar Mahallesi Altıok Sokak'ta bir ambalaj atölyesinde işçi olarak çalışan 34 yaşındaki Şenol Kalkan baskı makinesine elini kaptırarak yaralandı. Kayseri Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tedavi altına alınan Kalkan'ın hayati tehlikesinin olmadığı bildirildi.
- Ordu'nun Mesudiye ilçesinde elektrik direğinden düşen işçi yaralandı. Musalı köyünün elektrik hatlarının değiştirilmesi çalışmasında çalışan 28 yaşındaki Ayhan Aydoğan, dengesini kaybederek düştü. Ağır yaralanan Aydoğan, Ordu Devlet Hastanesinde kaldırıldı.
- Hatay Samandağ'a bağlı Aknehir beldesinde rüzgâr santraline türbin yapımı inşaatında çalışan vinç devrildi. Yaşanan kazada Ali Berber ve Nizamettin Güzel isimli işçiler yaşamlarını kaybettiler.
- Yalova'da bir tersanede işbaşı yapan İsmail Çakır, işe girdiğinin 10. günü geçirdiği iş kazası sonucu yaşamını yitirdi. İsmail Çakır, tersanede gemi ile liman arasında ulaşımı sağlayan dubaya binerek malzeme götürdüğü esnada dubanın devrilmesi sonucu başını gemiye vurarak denize düştü. Arkadaşları tarafından denizden çıkartılan Çakır'ın beyin kanaması nedeniyle hayatını kaybettiği öğrenildi.
- Kocaeli'nde ev bakım ürünleri, temizlik kağıtları ve hijyenik ürünler sektöründe faaliyet gösteren Hayat Kimya fabrikasının ek bina inşaatında çalışan Hakan Akşen (34) adlı boya işçisi tavan ile vinç sepeti arasında sıkışarak yaşamını yitirdi.
- Kayseri'de bir fabrikada çelik hasır makinesi motorunun kısa devre yapması sonucu meydana gelen patlamada, 2 işçi yaralandı.
- Malatya'da organize sanayisi istikametinden kent merkezine giden bir işçi servisi şarampole yuvarlandı. Kazada yaralanan ve kayısı fabrikasında işçi oldukları belirtilen 15 kişi, ambulanslarla Malatya'daki çeşitli hastanelere kaldırıldı.
- Eskişehir'in Sivrihisar ilçesine bağlı Babadat köyündeki bir mermer fabrikasında, yerinden kaldırdığı mermer taş elinin üzerine düşen işçi yaralandı.
- Eskişehir-Bursa karayolundaki bir makine fabrikasında çalışan işçi odun kestiği testerenin eline çarpması neticesinde yaralandı.
- Adana'da tarım işçilerini taşıyan otobüs, D-400 karayolundaki Sasa fabrikası yakınlarında sağ arka tekerinin kopması sonucu kontrolden çıkarak devrildi. Kazada, yaralanan 22 kişi Adana'daki çeşitli hastanelere kaldırılarak tedavi altına alındı.
- Ankara'nın Nallıhan ilçesine bağlı Çayırhan beldesinde bir madenin yeraltı çalışmaları sırasında pinomatik kapılara sıkışarak yaralanan işçi İbrahim Özen, Beypazarı Devlet Hastanesine kaldırıldı.
- Sivas'ın Koyulhisar ilçesinde Sugözü köyünde bir şirkete ait hidroelektrik santrali inşaatında çalışan Cebbar Selam Kutluca, demir taşıdığı sırada dengesini kaybederek

su kanalı içerisinde çalışan iş arkadaşı Haydar Düzenli'nin (35) üzerine düştü. Kanalın içerisinde demir bağlarken arkadaşının üzerine düşmesi sonucu Haydar Düzenli adlı işçi sol kolundan ve ayağından yaralandı.

- Sivas Koyulhisar'da TOKİ inşaatlarında işçilerin kalması için inşa edilen prefabrik barakanın yapımında çalışan Hakan Keskin (31), çatıda çalıştığı sırada havanın yağışlı olması nedeniyle ayağı kayarak zemine düştü. Sağ kolu kırılan Keskin, Koyulhisar İlçe Hastanesi'ne kaldırıldı. Yine Koyulhisar'da Camiikebir Mahallesi Bürükiçi Sokak'ta bir inşaatta çalışan Mahmut Çevik (31), inşaatla 'perde tabla' olarak tabir edilen bölümün üzerine çıkarken sağ kol dirseğini demire çarptı. Yaralanan Çevik, Koyulhisar İlçe Hastanesi'nde tedavi altına alındı.
- Trabzon Çaykara'da yapımı süren hidroelektrik santrali (HES) binasının inşaatında tahta iskeleden düşen işçi, tedavi gördüğü hastanede öldü. Tahta iskelenin çökmesi sonucu kafasını çarparak beyin kanaması geçiren Saraç, Karadeniz Teknik Üniversitesi Farabi Hastanesi'nde 16 gün süren yaşam mücadelesini kaybetti.
- Kütahya'da, şehirlerarası otobüs terminali inşaatından düşen işçi ağır yaralandı. Kütahya-Eskişehir karayolunun 5'inci kilometresinde belediyece yapımına devam edilen şehirlerarası otobüs terminalinin üst bölümündeki çelik konstrüksiyon inşasında görevli işçi Hasan Tugay (46), dengesini yitirerek yaklaşık 8 metre yükseklikten düştü. Başında ve vücudunun diğer bölümlerinde kırıklar olduğu belirlenen Tugay, Kütahya Devlet Hastanesine kaldırıldı. Yaralının hayati tehlikesinin bulunduğu öğrenildi.
- Sakarya Çamlıca Mahallesi'ndeki bir inşaatla çalışan Müjdat L. (36) inşaatla iskele kurarken demir parçasının başına düşmesi neticesinde yaralandı.
- Yine Sakarya'da Organize Sanayi Bölgesi'nde üç ayrı fabrikada yaşanan iş kazalarında ise, kopan makine parçaları Fevzi D. (56), Selçuk B. (26) ve Abdullah T. 'yi (31) yaraladı.
- İstanbul'da kot kumlama da sigortasız çalışan ve silikozis hastalığına yakalanan Murat Aydın 23 Nisan 2010'da yaşamını yitirdi. Evli ve üç çocuk babası olan Murat Aydın, kot kumlama da 10 yıl çalışmıştı. Avrupa ülkelerinde yasaklanan kot parlatma, ülkemizde 10 bin işçi istihdam ediliyor. Kot üretim yerlerinde kotları parlatmak için hiçbir önlem alınmadan kumlama, taşlama, zımparalama ve kimyasal ilaçlama yapan işçilerden 2002'den bugüne kadar 45'i hayatını kaybetti. Türkiye'de silikozis hastalığına yakalanan 600 işçi var ve yaklaşık 5 bin işçinin de silikozis hastalığına yakalandığı tahmin ediliyor.
- İstanbul Şişli'de yol yapım çalışmasında görevli işçiye otomobil çarptı. Kaza sonrası sürücü kayıplara karıştı. Hastaneye kaldırılan işçi Özcan Gökçe'nin sağlık durumunun iyi olduğu öğrenildi.
- Zonguldak'ın Ereğli İlçesindeki Erdemir Fabrikası'nda pik demir elde edilen fırının (yüksek fırın) cüruf inceltme havuzuna boşaltılan tazyikli su, burada çalışan işçiler Metin Yalçın ile İsmail Öztürk'e çarptı. Tazyik nedeniyle cüruf bulunan havuza düşen Yalçın yaşamını yitirdi, diğer işçiler tarafından havuzun kenarındaki tutunduğu korkuluklardan yaralı kurtarılan Öztürk, Ereğli Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı.
- Sivas'ın Hafik ilçesinde taş ocağında iş makinesi operatörü olarak çalışan genç, içinde bulunduğu aracın üzerine kaya parçası düşmesi sonucu hayatını kaybetti.
- Kayseri'de Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından yapılan konutların 2'inci etabında çalışan 2 işçi dengelerini kaybederek asansör boşluğuna düştü. Cebrail Coşkun (28) kaldırıldığı hastanede hayatını kaybederken, Fatih Gümüş (18) ağır yaralı olarak Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırıldı.
- Erzurum merkez Palandöken Belediyesi'ne ait asfalt üretim tesislerinde çalışan ustabaşı, temizliğini yaptığı asfalt makinesine başını kaptırarak hayatını kaybetti.

Asfalt makinesine sıkışan taşı çıkarmak isteyen ustabaşı Yahya Çoban, taşı çıkardığı sırada tesisin çalışması sonucu sıkıştı.

- 50 Yıl Sanayi Sitesi'nde işyerinde hızar makinesinde takoz kesen işçi sol elinin serçe parmağından yaralandı.
- Adana'da sulama kanaleti çalışmaları yapılan alana inen işçilerin üzerine bir kepçe toprak boşaltıldı. İçinde kaya, taş parçaları da bulunan toprağın altında kalan bir işçi öldü, bir işçi yaralandı.
- Aydın'a bağlı Şahnalı köyünde bulunan maden ocağında çalışan iki işçi tünel içindeki açık elektrik tellerine takılarak elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetti

Örgütlenme hakkı ihlalleri

- 25 Kasım 2009 tarihinde KESK'in almış olduğu karar üzerine gerçekleştirilen bir günlük uyarı grevine katılan Haber-Sen 2 no'lu şube yöneticilerinden 9 kişiye PTT Başmüdürlüğü tarafından 1 günlük maaş kesim cezası verildi.
- Kadıköy Belediyesi emekçileri toplu sözleşme hakkı mücadelesine devam ediyor. 1 Nisan 2010'da Kadıköy Belediyesi çalışanları Toplu Sözleşme Hakkı ve Demokratik-Katılımcı Yerel Yönetim talebi için işyeri önünde 11.00-13.00 saatleri arasında eylem yaptı. İşçiler 22 Nisan Perşembe günü saat 10.00-12.00 saatleri arasında da iş bırakma eylemi yaptı. Belediye emekçileri, iş bırakma eylemi sonrasında Kadıköy Belediye Başkanlığı önüne siyah çelenk bıraktılar. İşçiler daha önceden de toplu sözleşme hakları için bildiri dağıtımı, işyerinde yürüyüş, alkışlı protesto, turnikelere kart basmadan, toplu halde, ücretsiz olarak yemekhaneye girilerek yemek yeme gibi eylemler yapmıştı. Kadıköy Belediye Başkanı Selami Öztürk, bu eylemliliklere katılımı Müdürler ve idari yöneticiler aracılığı ile baskı yaparak engellemeye çalışmış, polis çağırarak ve çalışanlara kendisi müdahale ederek, turnikelere kart basmadan yemekhaneye girilmesini yaptırmamak istemiş, ama başarılı olamamıştı.
- Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Nevin Ateş'in tazminatsız olarak işten çıkarılması hakkında Sosyal-İş sendikası yönetim kurulu tarafından yazılı bir açıklama yayımlandı. Açıklamada Nevin Ateş'in işten çıkarılmasının hukuksal bir dayanağı olmadığı vurgulanırken, Bilgi Üniversitesi rektörlüğünün eleştiri hakkının kullanılmasını işten atma gerekçesi olarak gördüğüne dikkat çekildi.
- Yaklaşık 6 aydan beri Kocaeli'ndeki Balnak Nakliyat'ta örgütlenme çalışmalarını sürdüren Nakliyat-İş sendikası yaptığı açıklamayla Balnak'ta 25 işçinin sendikaya üye oldukları gerekçesiyle işten çıkarıldığını ve işçilerin işyeri önünde direnişlerini sürdürmekte olduklarını duyurdu. Sendika üyesi işçiler üzerinde baskıların her geçen gün arttırıldığına dikkat çeken Nakliyat-İş şirketin işçilere yönelik taşeronla geçmeleri, istifa etmeleri gibi yaptığı baskıları aktardı. Yapılan açıklamada, 1250 işçinin çalıştığı Balnak'ta sendikanın üye çoğunluğunu sağlayamadığı ancak işletmenin en büyük işyeri olan Şekerpınar'da çoğunluğun Nakliyat-İş'te olduğu belirtildi. Toplu iş sözleşmesinin yapılabilmesi için işletme çoğunluğunun aranmasının hem antidemokratik hem de İLO sözleşmelerine aykırı olduğu belirtilen açıklamada Balnak işvereni toplu iş sözleşmesi yapılamaya çağırıldı.
- Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan taşeron sağlık işçileri Dev Sağlık-İş'te örgütlenmeye başladı. Hastane yönetimi ve taşeron şirketler, işçileri sendikadan istifa etmeye zorladı. İşçilerin sendikaya üye olmalarının ardından taşeron şirket yetkilileri ve hastane yönetimi işçileri çeşitli şekillerde tehdit ederek sendikadan istifaya zorladı. Gece saat 03.00'lere kadar hastanedeki taşeron işçiler hastane yönetimi tarafından tek tek "ikna odaları"na çekilerek sendikadan istifa etmeye zorlandı. Hastane yönetimi tarafından duvarlara "Hastane dışında ve açık alanlarda iş kıyafetiyle dolaşmak ve etkinliklere katılmak yasaktır" yazılı kağıtlar asıldı. Taşeron

sağlık işçilerinin ifadesine göre, taşeron firma yetkilileri işçilerin sendikadan istifaya etmesi için gerekli olan noter parasını da işçilere borç olarak verebileceğini de söyledi. Dev Sağlık-İş, taşeron sağlık işçilerine uygulanan baskıları Hastane önünde yaptığı bir basın açıklamasıyla protesto etti.

- Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde 6 yıldır temizlik işçisi olarak görev yapan, aynı zamanda Devrimci Sağlık-İş üyesi olan Mesut Özdemir keyfi bir şekilde işten çıkarıldı.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ile Belediye İş Sendikası İstanbul Şubeleri arasındaki TİS görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı. Görüşmeler boyunca pek çok hukuksuzluğun ortaya çıktığını ifade eden Belediye İş Sendikası 1 no'lu Şube Başkanı Cafer Serdar Özkul, İSPARK'ta, sendikanın yetkisinin yok sayıldığını, belediye şirketlerinde çalışan üniversite mezunlarının sendika üyesi olmasına rağmen kapsam dışına çıkarıldığını dile getirdi.
- Antep'teki Çemen Tekstil'de 74 gün süren grevin ardından anlaşma sağlanarak grevin bitmesinin peşinden işçilerin sorunları bitmedi. Hak-İş'e bağlı Öz İplik İş sendikasının patronla iş birliği içinde üye kaydı yaparak DİSK Tekstil'in yetkisini düşürmeye çalışması tepkilere neden oldu.
- Mersin'de Halkevcilerin her gün saat 17.00'da şehrin farklı noktalarında bildiri dağıtarak ve konuşmalar yaparak gerçekleştirdiği 1 Mayıs çağrısına, 19 Nisan günü polis keyfi bir şekilde müdahale etti. Halkevcilerin elinden bildirileri almaya çalışan polise Halkevciler direnince arbede yaşandı. Daha sonra darp edilerek gözaltına alınan Halkevciler hastaneye götürülerek raporları alındıktan sonra karakoldan serbest bırakıldılar.
- Tez Koop İş sendikası, Adana 1 No'lu şubesinde şube yönetim kurulu üyesi, Mersin Pirireis ŞOK market çalışanı ve işyeri temsilcisi Kenan Kansu'nun sendikalı olduğu için işten atıldığını açıkladı.
- Eskişehir Sıhhiye Meydanı'nda düzenlenecek 1 Mayıs kutlamalarında atılacak slogan listesini Valilik tebliğ etti. Valilik tarafından belirlenen slogan listesinde; "Güzel günler göreceğiz", "Baskı, zulüm, işkence işbirlikçi AKP", "Katil ABD, işbirlikçi AKP", "Kahrolsun ABD, işbirlikçi AKP", "Amerikancı, öğrenci düşmanı, gerici, hırsız" sloganları yasaklılar arasında yer aldı.

İşsizlik

- İncirlik Üssü'nde işten çıkarmaların artması işçilerin tepkilerine neden oldu. Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı Ahmet Kalfa, müteahhit firmanın İncirlik, Ankara ve İzmir'deki işyerlerinde çalışan sendika üyelerinden 119'unu işten çıkarmak istediğini açıkladı.
- 30 Mart tarihinde işlerine son verilen Kocaeli'ndeki Teknik Katı Atık firması işçileri Gebze'de bulunan İZAYDAŞ tesislerini 2 Nisan sabahı 10.00 sularında işgal etti. 31 Mart tarihinde işlerinden çıkarıldıklarını öğrenen işçiler tesislerin önünde bekleyerek, çöp kamyonlarının tesislere girişini engelledi. Boşaltma işlemi yapamayan çöp kamyonları, tesislerin önünde uzun kuyruklar oluşturdu. Ekmeğimizi geri istiyoruz diyerek tesislerin çalışmasına izin vermeyen Teknik Katı Atık çalışanları bir günde işlerine son verildiğini hiçbir haklarını alamadıklarını belirterek mağdur edildiklerini belirttiler. İşçilerin direnişleri sürerken her gün yeni katılımlar oldu. Tesisin müteahhit firması olan Teknik Katı Atık'ın bir yetkilisi de "Biz bu tesiste ayıklama ve paketleme yapıyoruz. İZAYDAŞ 31 Mart 2010 tarihinde yaptığı ihaleyi 3 aylığına Albayrak Grubu'na verdi. Bu tesiste yapılan ayıklama ve paketleme işinin ise artık yapılmayacağını ve bu tesisin kapatılacağını söylediler. Biz de ihaleyi alamadığımız için ne yazık ki işçilerimizi çıkarmak durumunda kalacağız. Bizim firma olarak

yapacak birşeyimiz yok. Bundan sonra süreç ne olur bilmiyoruz. İşçilerin bizi suçlaması da hata. Bizim burada karar alma yetkimiz yok" şeklinde konuştu.

- Mersin Toros Devlet Hastanesi'nde 1 yıl önce 40 yaşın üstünde oldukları için işten çıkarılan taşeron firmaya bağlı sağlık işçileri hukuk mücadelesini kazanıp işe geri döndüler. Ama bu kez de iki aylık maaşları ödenmedi ve yeniden işten çıkarıldılar. İşçiler haklarını almak için Nisan ayı başında hastane önünde oturma eylemi başlattı. İşçiler, yargı kararına rağmen işe alınmamaları nedeniyle savcılığa da suç duyurusunda bulundular
- DİSK-AR'ın araştırmasına göre, SGK kapsamındaki zorunlu sigortalı sayısı 11 milyon 255 bin kişi olurken, TÜİK'in 15 Nisan 2010'da açıkladığı ücretli sayısı ise 12 milyon 825 bin kişi. SGK istatistikleri ile TÜİK'in açıkladığı hanehalkı işgücü anketi arasında 1.5 milyon kişilik bir fark olduğu tespit edilen araştırmada, TÜİK verilerinde yüzde 15'lik bir kayıp olduğu, bu oranın işsizlik rakamlarına yansıtıldığında resmi işsiz sayısının 4 milyon 145 bine, geniş tanımlı işsiz sayısının ise 6 milyon 740 bine ulaştığı iddia edildi.
- Bilecik'in Bozüyük İlçesi'nde Toprak Holding'e bağlı fabrikalarda çalışan işçiler Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen fabrika üretime açılmadığı için 21 Nisan günü Eskişehir-Bozüyük karayolunu trafiğe kapattı. İşçiler Bozüyük İlçe merkezine kadar yürüdü. İlçe merkezindeki Cumhuriyet Meydanı'nda işçiler, fabrikaların üretimi durduğu için çalışmadıklarını ve iş akitlerinin feshedilerek tazminatlarının verilmesini istedi. Türk-İş Çimse-İş sendikası Bozüyük Şube Başkanı Fehim Kosacı ve işçi temsilcileri kaymakamla görüşerek taleplerini iletti.
- DİSK'e bağlı Sosyal İş Sendikası, 1 Mayıs'ın doğuş nedeni olan "8 saatlik iş günü" mücadelesi ekseninde, Türkiye'de fiili çalışma sürelerinin uzaması, nedenleri ve sonuçlarını içeren bir rapor) hazırladı. Haftalık fazla çalışma sürelerinin toplamda 80 milyon 30 bin saate karşılık geldiği vurgulanan raporda, "Eğer yasal üst sınırın üzerinde kalan fazla çalışmalar yaptırılmasa ve bunun yerine tam zamanlı (haftada 45 saat çalışan) işçi istihdam edilse 1 milyon 778 bin 444 işçi daha istihdam edilebilirdi" denildi. 2009'da işsiz sayısının 3 milyon 471 bin, işsizlik oranının ise yüzde 14 olduğunun hatırlatıldığı rapora göre işçiler haftada en fazla 50 saat çalıştırsaydı, yasal üst sınırın üzerinde kalan fazla çalışmalar yaptırılmasaydı ve bunun yerine işçi istihdam edilseydi, 1 milyon 778 bin 444 kişi daha istihdam edilmiş olacaktı, işsiz sayısı 1 milyon 692 bin 556 kişiye düşecekti ve işsizlik oranı yüzde 14'den yüzde 6,4'e gerileyecekti. Raporda Türkiye'de çalışma sürelerinin yasal düzenlemelerle sınırlandırılmasının uzun bir tarihsel döneme yayıldığı ancak yasal düzenlemelere rağmen çalışma sürelerinin aşılmasının sık sık yaşanan bir uygulama olduğu ifade edildi.

Kazanımlar-mücadeleler

Tekel işçileri

- Tekel işçilerinin güvencesizleştirilmeye karşı mücadelesi Nisan ayı başında yeniden Ankara sokaklarına taşındı. Türkiye'nin dört bir yanından gelerek Türk-İş Genel Merkezi önüne ulaşmaya çalışan işçiler sert saldırılara maruz kaldı. Otoyolda ve Türk-İş Genel merkezinin bulunduğu Kızılay etrafında işçilere ve onlara destek verenlere dönük engellemeler iki gün boyunca yer yer coplu ve gazlı saldırılara dönüştü. Tek Gıda-İş Genel Başkanı Mustafa Türkel, "Ortam gitgide geriliyor. Dünya tarihinde bir ilk yaşanıyor. İşçilerin konfederasyonlarına gitmelerine izin verilmiyor" sözleriyle yaşananlara tepki gösterdi. Başbakan, işçileri "Ülkenin güzel günlerine gölge

düşürmekle” suçladı ve Türkiye ne kadar güçlenirse memur da, işçi de milli gelirden ona göre payını alacaktır. Sürekli belli bir grubun yasal olmayan eylemlerin içerisine girmesine biz yasalar içinde asla müsaade etmeyiz” dedi. Ankara’da KESK’in çağrısıyla 3 Nisan günü bir araya gelen muhalefet güçleri, AKP önüne bir yürüyüşle Tekel işçilerine yapılan saldırıyı ve faşizan uygulamaları protesto etti. Yürüyüşte Ankara’daki fiili sıkıyönetim uygulamalarının sorumlularının istifa etmesi istendi AKP’nin Tekel işçisine karşı saldırgan tutumunu protesto eden sendikacılar ise 26 Mayıs’taki genel eylemi genel greve dönüştürme çağrısı yaptı.

- Kızılay’da 78 gün boyunca 4/C statüsüne karşı eylem yapan TEKEL işçilerinin Türk-İş önüne kurdukları çadırları kaldırmaları konusunda uyarılarda bulunan, işçilerin Ak Parti Genel Merkezi önüne gitmelerine izin vermeyen ve geçen hafta eylem yapmalarını engelleyen Ankara Valiliği’nin, TEKEL eylemleri ile ilgili altı ayrı dosya oluşturarak savcılığa suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Milliyet Gazetesi’nden Tolga Şardan’ın haberine göre; altı suç duyurusundan beşinde şikayet edilen isimler arasında Tek Gıda-İş Sendikası Başkanı Mustafa Türkel de yer aldı. Valilik, toplam 123 kişi hakkında yasal işlem yapılmasını istedi. Ankara Emniyeti, çadırlarda kalan TEKEL işçileri için özel bir çalışma ekibi oluşturdu. Ekip, kamera görüntüleri ve eylem tutanaklarını inceledi.
- Danıştay Türk-İş’e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası’nın 4C’nin geçici maddelerinin yürütmesinin durdurulması talebini reddetti Esastan devam edecek davada, Anayasa Mahkemesi’nin kararına göre hüküm kesinleşecek. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 4C’nin Anayasa’ya aykırı olduğuna hükmederek, iptali istenen itirazın Anayasa Mahkemesi’ne gönderilmesine karar vermişti.
- Tekel işçilerinin AKP’li vekilleri illerde “karşılama” eylemleri sürdü. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı Mehmet Ali Şahin, çeşitli temas ve ziyaretlerde bulunmak üzere geldiği Adıyaman’da, Tekel işçilerinin protestosuyla karşılaştı. Elleri taşıdıkları ekmeklerle slogan atan Tekel işçilerine Şahin, “Bunlar bindiği dalı kesiyor. Bağırarak, çağırarak bir yere varamazlar” dedi

Sağlık emekçilerinden fiili toplu sözleşme

- Kartal Koşuyolu Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde Devrimci Sağlık-İş üyesi sağlık işçileri taşeronun dayattığı hak gasplarını ve tek yanlı hazırlanan sözleşmeyi reddederek kendi şartlarını hastane yönetimine ve taşeron şirkete kabul ettirdi. Sağlıkta Taşeron Olmaz, İnsan İhaleyle Çalıştırılmaz” diyerek uzun süredir Dev Sağlık-İş sendikasında örgütlenen taşeron işçilerin önüne, taşeron firmanın el değiştirmesi üzerine yeni bir sözleşme çıkarılarak, zaten sınırlı olan hakların daha da daraltılması dayatıldı. İşçiler ise sözleşme maddeleri arasında olan '2 aylık deneme süresi, işverenin işçiyi istediği ile gönderebilmesi ve daha önce ayın 5’inde aldıkları maaşlarını ayın 15’inde alacakları' gibi maddelerinin düzeltilmesi istedi. Bunun için sabah 08.00’da hastane önünde toplanan işçiler, yeni sözleşmeleri imzalamadıkları gerekçesiyle polisin sert müdahalesiyle hastaneye sokulmadılar. İşçilerin büyük çoğunluğunun dışarıda olması nedeniyle tüm hastanede hizmet önemli ölçüde durdu. Yoğun bakım dahil pek çok servise polis sokularak sözleşme işçilere zorla imzalatılmak istendi. İşçilerin kararlı duruşu sonucunda, hastane müdürü, sendika temsilcisi ve sendika avukatıyla görüşmek zorunda kaldı. İşçilerden bir kısmının işten çıkartılacağı tehdidi karşısında, hastanenin Tekel’e çevrileceği, hiçbir işçinin arkadaşlarını ortada bırakmayacağını söylenmesi üzerine hastane yönetimi toplanarak tüm işçilerin işe başlatılacağı garantisini verdi. Öğleden sonra da işçilerin itiraz ettikleri maddeler değiştirilerek yeni bir sözleşme hazırlandı. İşçiler tarafından incelenen sözleşme aralarında yapılan oylama ile kabul edildi ve işçilerin yeni

hazırlanan sözleşmeyi imzalamalarıyla eylemleri de son buldu. İşçilerin talebi üzerine daha önceden baskı ile sözleşme imzalayan işçilerin eski sözleşmeleri de iptal edilerek yeni sözleşme maddeleri onlara da tekrar imzalatıldı. Böylece işçilerin kararlı direnişi sayesinde bir taşeron şirket, sendikayı ve işçileri karar mekanizmasına sokmak zorunda kaldı ve işyerinde fiili bir toplu sözleşme yapıldı.

Diğer mücadeleler

- Emekliler “İntibak Yasası’nın çıkarılması, emeklilerin sendikalaşmasının önünün açılması ve sosyal güvende özellikle de sağıkta yaşanan özelleştirmelerin durdurulması” talepleriyle sokağa çıktı. 3 Nisan günü İzmir Bornova Meydanı’ndaki mitinge Ege bölgesindeki bütün illerden Emekli-Sen üyeleri katıldı. “Geçmiş emeğimize ve geleceğimize sahip çıkıyoruz” diyen Disk Emekli-Sen üyeleri Marmara Bölgesi’nde de Gebze mitinginde taleplerini dile getirdi.
- Çalışma koşullarını protesto eden Marmaray işçilerinin Yenikapı’daki direnişi 1 Nisan 2010’da 76. gününe girerken işten çıkarılan 82 işçinin açtığı dava aynı gün mayısa ertelendi. Marmaray işçilerinin tazminatını ödememek için kırk takla atan şirket, bu ay içerisinde Ali Sami Yen Stadi’nin arazisi için TOKİ’nin açtığı ihaleyi kazandı. Nurol Gayrimenkul ve Aşçıoğlu İnşaat ortak girişimi arazi için 416,5 milyon lira fiyat verdi.
- Eğitim-Sen “Kamusal eğitim-kadro lu çalışma-demokratik yaşam” talepli imza kampanyası başlattı. İmza kampanyası kapsamında çeşitli illerde standlar açıldı. Kampanyaların ardından ülkenin dört bir yanından eğitim emekçileri “ Demokratik, kamusal nitelikli eğitim; örgütlü güvenceli çalışma hakkı” mitingi için 17 Nisan’da Ankara’da buluştu. Ankara mitingi öncesi çeşitli illerde eylemler yapıldı.
- Eğitim-Sen’in 17 Nisan’da Ankara’da gerçekleştireceği “Demokratik, kamusal, nitelikli eğitim; örgütlü, güvenceli çalışma hakkı” mitingi için Urfa’dan hareket eden otobüsler Karaman yolunda valilik engeline takıldı. Valiliğe yürüyüş güzergahını bildiren Eğitim-Sen, valiliğin başka bir güzergah önermesi üzerine bu değişikliği kabul etmişti. Ancak Karaman’a doğru seyir halinde olan Eğitim-Sen’lilere kente giremeyecekleri bildirildi. Valilik gerekçe olarak eylemin yasadışı olduğunu, Eğitim-Sen’lilerin bölücü sloganlar attığını ve ortamın gerileceğini söyledi. Valilik kentte bir “vatandaş hassasiyeti” oluştuğunu ve Eğitim-Sen’lilerin kente girmesi ile bu “hassasiyetin” harekete geçebileceğini söyleyerek Eğitim-Sen’lileri tehdit etti. Eğitim-Sen’liler ise valinin görevinin emekçilerin demokratik hakkını değil “hassas vatandaş” lakaplı provokatörleri engellemek olduğunu belirtiyor. Sonuçta tüm illerin katılımıyla 10 bini aşkın eğitimcinin katıldığı Ankara’daki mitingde, Eğitim-Sen’in güvencesizler pankartı en renkli, coşkulu kortejlerden biri oldu. Kortejde ücretli-sözleşmeli öğretmenlerin yanı sıra eğitim ve fen edebiyat fakültesinden öğrenciler yer alırken, eğitim iş kolunda güvencesizliğe karşı mücadelenin de yükseleceğinin göstergesi oldu.
- Mersin Limanı’nda sendikalı oldukları gerekçesiyle işten atılan Liman-İş üyesi 6 işçi işlerine geri döndü. Limanda iş yapan MLH taşeronu, Liman-İş’e üye oldukları gerekçesiyle 6 işçiyi işten atmıştı. İşçilerin Tümtis ve Liman-İş’le birlikte işçi kıyımlarına karşı 40 gün süresince liman önünde yaptığı eylemler sonucu işçiler işe geri döndü.
- Tarih işçilerinin 1 Mart günü tazminatlarını almak için başlattıkları oturma eylemi sendikacılar ve Tarih yönetimi arasında 14 Nisan’da yapılan görüşmeden çıkan kararla sonlanmış oldu. Alınan karar işçilerin oylamasına sunuldu ve işçiler tarafından kabul edildi. Bu karar doğrultusunda oturma eylemine katılan 345 işçinin tazminatları 3 parça halinde ödenecek. İlk ödemeyi 4 Mayıs’ta yüzde 70’lik kısmını yapacağını söyleyen yönetim kalan yüzde 30’luk miktarı da 2 eşit parça halinde haziran ve temmuz aylarında ödeyecek. Tarih Genel Müdürlüğü önünde bekleyen işçiler bu

durumun kötünün iyisi olduğunu, asıl beklediklerinin fabrikanın yeniden açılması ve işlerinin başına geçmek olduğunu söylüyorlar.

- İstanbul'da itfaiye işçileri, direnişten vazgeçtiklerini iddia eden Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ı yalanladı. Büyükşehir Belediyesi'ne ait BİMTAŞ bünyesinde çalışırken taşeron Lapis-Makro şirketine geçmeye zorlanan işçilerin direnişi 200'lü günlere ulaştı. 19 Nisan'da Taksim Gezi Parkı'nda açtıkları resim sergisi önünde işçiler adına açıklama yapan itfaiye işçisi Ömer Sert, "Kadir Topbaş'ın İstanbul itfaiyesini özelleştirmesiyle beraber bize dayattığı kölelik koşullarını reddettik ve reddetmeye devam ediyoruz" dedi.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde İSKİ'ye bağlı taşeron şirketlerde çalışırken sözleşme feshi sonucunda işlerini yitiren ve 16 Mart'tan beri İSKİ önünde direnişte olan işçileri ile İSKİ'de çalışan güvenlikçiler arasında 20 Nisan'da gerginlik yaşandı. Özel güvenlik görevlileri, işçilerin İSKİ Bölge Müdürlüğü Binası'nın önünde asılı duran pankartını "Mülkiye müfettişi gelecek" diyerek sökmeye çalıştı. İşçileri tehdit eden güvenlik görevlileri işçiler tarafından uzaklaştırıldı. Güvenlikçilerin bu müdahalesini haber alan Samatya Hastanesi işçileri, BEDAŞ ve İGDAŞ'ta çalışan işçiler de İSKİ işçilerinin yanına gitti.
- TÜMTİS'in örgütlü olduğu UPS'de sendikaya üye olduğu için işten çıkarılan ve işyeri önünde direniş başlatan işçilerin büyük çoğunluğu işbaşı yaptı. Sendikadan verilen bilgiye göre, TÜMTİS bir süreden beri UPS'de bütün bölgelerde örgütlenme çalışması sürdürüyor. İşçilerin sendikaya üye olmaya başladıklarını duyan işveren 3'ü Ankara'dan, 5'i İzmir'den ve 25'i de İstanbul'dan olmak üzere toplam 33 sendika üyesini işten çıkardı. Sendikanın bağlı olduğu uluslararası konfederasyon ITF'nin "yoğun çaba ve girişimleri" sonucu İstanbul'da işten çıkarılanların 24'ü işbaşı yaptı.
- İstanbul'da çeşitli iş kollarından güvencesiz işçiler ortak eylem yaptı. Dev Sağlık-İş üyesi taşeron sağlık işçileri, Samatya Hastanesi inşaat işçileri, itfaiye işçileri, İSKİ ve güvencesiz öğretmenler Taksim'de buluştu. "Güvenceli iş, insanca yaşam için" direnen güvencesizler Galatasaray Lisesi önüne yürüdüler.
- Diyarbakır'da tuğla işçilerinin kölece çalışma koşullarına karşı zam, sigorta, servis ve yemek hakkı talepleriyle önceki 15 Nisan'da başlattığı grev ikinci gününde bütün fabrikalara yayıldı. Grev, beşinci gününde kazanıma ulaştı. Patronlar, işçilerin yüzde 28'lik ücret artışı talebini kabul edince işçiler grevi sonlandırdı. Diyarbakır'daki tuğla fabrikalarında çalışan tüm işçilerin iş bıraktığı ve 5 gün süren grev boyunca Diyarbakır'da tuğla üretilmedi. Bölgede daha önceden de 2006 yılında bir grev olmuştu.

Düzenlemeler-olası gelişmeler

- Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay sinema emekçilerinin kötü çalışma koşullarına karşı uzun süredir istediği "Sinema İş Yasası" oluşturulması yönünde bir çalışmaları bulunmadığını söyledi. Sine Sen "Yasa yoksa, o halde acilen çalışmalara başlayın..." diyerek açıklamaya tepki gösterdi.
- Maliye Bakanı Mehmet Şimşek Dünya Bankası tarafından düzenlenen "Türkiye ülke ekonomik raporu: Kayıt dışılık, nedenler, sonuçlar, politikalar" konulu konferansta istihdamın artmamasını kıdem tazminatlarının yüksekliğine bağladı. İstihdamın artırılması için esnek iş gücü ve part-time çalışma biçimine geçilmesi gerektiğini söyleyen Şimşek bu reformları sendikaların tavrı nedeniyle masaya getiremediklerinden yakındı. Part time çalışma biçimlerinin yaygınlaşmasıyla gençlerin ve kadınların istihdam sorununun çözüleceğini söyleyen Şimşek piyasanın

önündeki bu engelleri kaldıracak uygulamaların sendikalar tarafından engellendiğini söyledi.

- TİSK Araştırma Servisi, OECD'nin "İstihdamın Katılığı Göstergelerinin Güncellenmesi" başlıklı raporu inceleyerek vardığı sonuçları açıkladı. İncelemeye göre Türkiye'nin en katı istihdam politikaları uygulayan ülke olarak birinci sırada yer almakta olduğu savunuldu. Türkiye'de kıdem ve ihbar tazminatlarının yüksekliğine vurgu yapılan incelemede özel istihdam büroları aracılığıyla geçici istihdamdan yoksun olan Türkiye'nin bu haliyle işsizlik sorununu çözmesinin mümkün olmadığı iddia edildi.

Çalışma yaşamında kadınlar

- BDP Şırnak Milletvekili Sevahir Bayındır, hamileliği süresince birçok kez istifaya zorlanan ve 26 Mart'ta işinden çıkarılan Sağlık İş sendikası üyesi Fatma Baytar olayını Meclis'e taşıdı. BDP'li vekil Sevahir Bayındır, Sağlık Bakanı Recep Akdağ'ın yanıtlaması için verdiği önergede, "İş Kanunu'nun 5. maddesinde düzenlenen 'Eşit Davranma' ilkesi gereğince; 'İşveren iş sözleşmesi yapılmasında, şartların oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona ermesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz'. İş Kanunu'nun 18. maddesinde düzenlenen 'Hamilelik, doğum gibi nedenler iş akdinin feshi için geçerli neden oluşturamaz'" dedi.
- Fatma Baytar'ın işten çıkarılması tüm ülkede yapılan çeşitli eylemlerle protesto edildi.

DEĞERLENDİRME

Nisan ayına güvencesiz çalıştırılmanın en ağır biçimlerine maruz bırakılmak istenen emekçilerin tepkileri damgasını vurdu. İstanbul'da Samatya Hastanesi'nin inşaatında taşeron firmaya bağlı olarak çalışan işçiler, Zonguldak'ta taşeron firmaya bağlı çalıştırılan TTK işçileri, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin yan kuruluşu olan Kent Konut'un toplu konut inşaatında taşeron firma bünyesinde çalıştırılan işçiler bu ay içerisinde direnişe geçtiler. Bir sendika çatısı altında gerçekleşmeyen fiili direnişlerin yöntemleri farklı olsa da, sorun aynıydı: Ücretlerin ödenmemesi. Taşeron sistemiyle yaygınlaştırılan güvencesizliğin düzeyinin "ücretsiz köleliğe" ulaşması daha önceki raporlarda da sıkça rastlanan bir durumdu. Benzer şekilde Kocaeli'nde İZAYDAŞ'ın ayıklama ve paketleme ihalesini başka bir firmaya vermesi sonucu işsizlikle karşı karşıya kalan işçilerin direnişi de diğer bir güvencesiz isyanı olarak kayıtlara geçti.

Güvencesiz işçilerin daha önceden başlayan kimi direnişleri de Nisan ayında sürdü. Tekel işçilerinin 4-C'ye karşı mücadelelerinin bir parçası olarak Ankara'da Türk-İş Genel Merkezi önünde yapmak istedikleri oturma eylemini engellemeye yönelik olarak Ankara Valiliği'nin iki günlük "fiili olağanüstü hal" uygulaması, güvencesizler emekçilerin son dönemde yaşadığı hareketlenmedeki "Tekel etkisi"nin iktidar tarafından da tespit edildiğini göstermesi bakımından önemliydi. Tekel dışında, Marmaray, İSKİ ve İtfaiye işçilerinin mücadeleleri de çeşitli düzeylerde sürerken, Tariş işçileri kıdem tazminatlarının ödenmesine dair bir anlaşmaya vararak direnişlerini bitirdiler.

Nisan ayı iki önemli kazanıma sahne oldu. Diyarbakır'da tuğla işçilerinin, bir sendikaları olmamasına rağmen aynı anda tüm fabrikalarda direnişe geçerek kentteki tüm tuğla üretimini durdurması ve bunun sonucunda elde ettikleri kazanım sınıf mücadelesinde örnek bir deneyim olarak dikkat çekti. İstanbul'da da Kartal Koşuyolu Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Devrimci Sağlık-İş üyesi sağlık işçileri taşeronun dayattığı hak gasplarını ve tek yanlı hazırlanan sözleşmeyi reddederek kendi şartlarını hastane yönetimine ve taşeron şirkete kabul

ettirmesi, fiili bir direnişle fiili toplu sözleşme imzalatmaları, taşeron sağlık emekçilerini örgütleyen sendika açısından önemli bir eşiği aşmak olarak değerlendirilebilir

Nisan ayında hükümetten ve işverenlerden gelen net mesajlar güvencesizleştirme saldırılarının, kıdem tazminatları ve özel istihdam büroları üzerinden devam edeceğini gösterdi.

Tüm bunlar olurken sendikal örgütlenmelere yönelik baskılar da sürdü. Bunların “özgün” örnekleri olarak İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde çalışan ve Dev Sağlık İş sendikasında örgütlenen taşeron sağlık işçilerinin “ikna odaları”na çekilmesi ve istifa için noter parası teklif edilmesi; uzun grevleri sonunda işvereni sendikalarıyla masaya oturtup önemli kazanım elde eden Çemen Tekstil işçilerinin bu kez sendika değiştirme baskısıyla karşı karşıya bırakılması sayılabilir.

Nisan ayında iş kazalarında ise özellikle inşaatlarda meydana gelen ölümlü kazaların arttığı göze çarptı. İnşaat mevsiminin gelmesiyle beraber artan ölümler gözleri bu işkoluna çevirdi.

ENGELLİLER

- Sosyal Güvenlik Kurumu'na bir iş için gelen engelli vatandaş, kurumun merdivenlerinin oluşturduğu engeli aşamadı. Uzun süre kurum önünde bekleyen tekerlekli sandalyedeki vatandaş, diğer vatandaşların yardımıyla binaya girebildi. Binalar yapılırken her tür estetik düşünülürken engelli vatandaşların kullanımı için kolaylıkların bir kamu kuruluşunda bile düşünülmemesi eleştiri konusu oldu.
- Gümüşhane'nin Hasanbey Mahallesi'nden belediyenin yol çalışması sırasında kanalizasyon suyu, evli ve çocuklu engelli ailenin evine doldu. Kanalizasyon suyu eve dolduktan 4 saat sonra belediye ekiplerince temizlendi. Aile belediyenin olaya geç müdahale ettiğini ve ev eşyalarının kullanamayacak durumda olduğunu belirtti. Belediye bu durumu kabul etmemekle birlikte ailenin uğradığı zararın belediye tarafından karşılanacağını belirtti.
- Samsun'da zihinsel engelli 34 yaşındaki F.P.'ye tecavüz ettiği iddiasıyla 8 ay önce tutuklanan 32 yaşındaki Murat Demiray, 1 hafta cezaevinde kaldıktan sonra avukatının yaptığı itiraz üzerine serbest bırakılmıştı. Genç kadın 4 ay önce doğum yapınca, yapılan DNA testi sonucunda bebeğin babasının Demiray olduğu ortaya çıktı. Bunun üzerine bir kez daha gözaltına alınarak adliyeye getirilen Demiray tutuklanarak cezaevine gönderildi.
- Adana'da görevini sürdüren, görme engelli öğretmenlere normal okullarda öğretmenlik yapma olanağını mahkeme kararıyla sağlayan tarih öğretmeni 45 yaşındaki Ali Ercan, 1990 ve 1992 yıllarında çalışmasına rağmen kendisine sicil notu verilmemesi nedeniyle açtığı davayı kazandı.
- Bursa'nın İznik İlçesi'nde dayısının zihinsel engelli kızı 18 yaşındaki K.D.'ye üç yıl boyunca tecavüz ettiği öne sürülen 22 yaşındaki İ.C., çıkartıldığı nöbetçi mahkemece tutuklanarak cezaevine kondu. Olayla ilgili soruşturma İznik Cumhuriyet Savcılığı'nda sürdürülüyor.
- Engelliler, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) engelli personel alımı için açtığı sınav için engellilerden 110 lira istemesini, adayların en az yüksekokul mezunu olması şartını ve 40 yaş sınırı getirmesini protesto etti. Görme Özürlüler Derneği, Altı Nokta Körler Derneği İstanbul Şubesi, Halkevleri Engelli Hakları Atölyesi, İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği 21 Nisan 2010'da Taksim Tramvay Durağı'nda MEB'i ve engellilere yönelik uygulamaları protesto etmek için bir basın açıklaması düzenledi. Engelliler, sınava katılım şartı için getirilen 40 yaş sınırının ve giriş parasının kaldırılmasını istedi, yüksekokul bitirme şartının da ilkokul bitirme şartına çekilmesini talep etti. Açıklamaya Türkiye Sakatlar Derneği de katıldı.
- Milli Eğitim Bakanlığı engelli personel alımı için açtığı sınav başvurusunda 110 liralık başvuru ücretini kaldırdığını bildirdi. Ancak sınav masraflarını bir vakfın karşılayacağını belirtti.

DEĞERLENDİRME

Nisan ayında devletin açtığı personel sınavında engellilerden para istenmesi büyük tepki çekti. Engelli derneklerinin itirazları ve eylemleri, kısa sürede bu uygulamanın iptaline sebep oldu. Ancak engellileri ciddi oy potansiyeli olarak gören iktidar dilendiricileştirme politikasından vazgeçmeyerek bu sınavı parasız yapmak yerine sınav ücretini bir vakfa ödettirmeyi tercih etti.

TARIM

“Borç krizi-çiftçi koşulları”

- Düzce Barosu avukatlarından Yıldırım Sayar, tarımsal kredilerdeki takip oranının hızla arttığına dikkat çekerek, "Yakında cezaevlerinde çiftçi koşulları oluşmaya başlayacak" dedi. Tarımsal kredilerin takip oranlarının hızla artması üzerine, Düzce'nin Akçakoca ilçesi ve Gümüşova ilçelerinde yaşayan çiftçi vatandaşların çok zor günler yaşayacağı belirtildi. Düzce Barosu avukatlarından Yıldırım Sayar, özellikle iki ilçeden bu konuda çok yoğun bir başvuru geldiğini söyledi. Sayar, "2007 yılında alınan tarımsal krediler, kuraklık ve don olayları nedeniyle 1 yıl ertelendi. 'Krediyi al mahsulde öde' sloganıyla kredi kartı dahi nedir bilmeyen çiftçiye kredi verdiler. Bu kredilerin uzun vadede çok fazla faizi var. Zirai krediler patlamaya hazır bir bomba." ifadesini kullandı. Bankaların köylüyü son 8 yıl içinde keşfettiğini belirten Sayar, sözlerini şöyle sürdürdü: "Çünkü onların teminatları vardı. Tarlası, traktörü ve evleri vardı. Bizim köylümüz kredi kartı kullanmıyordu. Hasattan sonra ödersin diyerek köylüye kredi kartları verdiler. Fındık fiyatlarındaki belirsizlik nedeniyle çiftçi borcunu ödeyemedi. Bankalar çiftçilere ihbarnameleri göndermeye başladı. Bu yüzden aşırı bir müracaat başladı. Şu anda zirai kredilerde yüzde 31 takip oranı oluştu. Yakında Hapishanelerde çiftçi koşulları meydana gelecek. Ve bu cezanın ertelenmesi de mümkün değil ödeme yapılmadığı takdirde çiftçilerimiz 3 ay hapis yatmak zorunda kalacaklar."
- Karabük'ün Eskipazar ilçesinde Bağkur'dan sigorta primini ödemedikleri için yüklü miktarda borçlu olduklarına dair belgeleri alan çiftçiler şaşkına döndü. Elleri belgelerle Ziraat Odası'nın yolunu tutan çiftçiler bu durumun düzeltilmesini istiyor. Ancak ilçe İlçe Ziraat Odası Başkanı Cemil Kaymak, konuyla ilgili yaptığı açıklamada: "Ziraat Odası Başkanlığı olarak bizden Kanun gereği istenen belgeleri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirdik. Bu meselede oda olarak bizim bir yanlımız yok. Kaldı ki, biz çiftçilerimizden bazılarının isimlerini bildirmemiş olsaydık, Ziraat Odası yüklü miktarda para cezası ödemek zorunda kalacaktı. Bunu göze alamazdık ve çiftçilerimize hizmet için var olan Ziraat Odasını zarara uğratamazdık" dedi.
- Güneydoğu çiftçisi, TEDAŞ'a olan yüklü borç karşısında şaşkına döndü. Tarlasının dönümünü 60 TL'ye sulayan binlerce çiftçi, borçlarını ödeyemedikleri gerekçesiyle icralık oldu. Bölgede geçen yıl yaşanan kuraklıktan mağdur olan binlerce çiftçinin başta Şanlıurfa olmak üzere Diyarbakır, Batman, Siirt ve Mardin'de tarımsal sulamadan dolayı TEDAŞ'a borçlu olduğu ve bu borçlarını ödeyemedikleri gerekçesiyle icra kapısında buldukları öğrenildi. Geçen yıl yaşanan kuraklıktan mağdur olan çiftçiler, tarımsal sulamadan dolayı TEDAŞ'a yüklü şekilde borçlandı. Şanlıurfa'da binlerce çiftçinin TEDAŞ'a 11 trilyon borçlu olduğu öğrenilirken, Diyarbakırda ise çiftçilerin TEDAŞ'a 3,5 trilyon borçlu olduğu belirtildi. Bölgede pamuk, buğday ve arpa gibi ürün ekimi yapan, ancak arazilerinin susuz bölgelerde olduğu için, ürünlerini para karşılığında tarımsal sulama kapsamında dönümünü 60 TL'ye sulayan üreticiler, TEDAŞ'a yüklü şekilde borçlandı. TEDAŞ'a borçlarını ödeyemeyen ve bu nedenle icra kapısında bulunan çiftçiler, faiz affı ve taksitlendirme imkânının sağlanmasını istiyorlar.
- Çanakkale, Saruhan, Kırkağaç gibi bölgelerde icra müdürlükleri dosyalarla dolup taşı. Saruhan'da 17 bin kayıtlı çiftçi var. İcralık dosya sayısı 16 bin. Ürettiği mahsulünü maliyetine dahi satamayan çiftçi, bu yüzden de kredi borçlarını ödeyemiyor ve icralık oluyor. Saruhan'da çiftçilerin bankalara toplam borcu 350 milyon TL.
- Manisa Saruhanlı'da toplam 460 bin dönüm arazi ekiliyor. Bu arazinin yaklaşık 350 bin dönümü ipotek altında. 17 bin kayıtlı çiftçi, 2009 yılı içinde ettikleri üründen

toplam 221 milyon TL gelir elde etti. 17 bin çiftçinin neredeyse tamamının icra dosyası bulunuyor. Saruhanlı'da 4 icra dairesinde dosya sayısı 16 bin. Çiftçilerin toplam borcu ise 350 milyon TL'yi buluyor. 65 yaşındaki Süleyman Kara "Önceden bankalar bizimle çalışmak isterdi. Pamuk, tütün zenginiydik ya. Şimdi bankadaki bilgisayara adımızı yazdıklarında kırmızı alarm çalmaya başlıyor" dedi.

- Domates denince akla ilk 'Çanakkale Domatesi' gelir. Kumkalesi olarak adlandırılan eski adı ise Batak Ovası olan yerde önceden günde 80 kamyon domates çekiliyordu. Ancak domatesin her yıl fiyatının düşmesi, son 3 yıl içinde kilo fiyatının 60 kuruştan 20-25 kuruşa kadar gerilemesi çiftçilerin belini bükmüş vaziyette. Toplam 100 bin dönüm ekili alanın bulunduğu Batak Ovası, 4 bin çiftçiye ev sahipliği yapıyor. İcralık olan çiftçi sayısı ise tam 3 bin. Çanakkale Ziraat Odası Başkanı İlhan Ulus süreci şöyle açıklıyor: "Çiftçi yüzde 80-90'larla kredi alır ve rahatlıkla öderdi. Sonra banka kredilerinin faizi yüzde 30'lara düştü. Çiftçi bunu büyüme için fırsat bildi. 'Önceden yüzde 90 faizi ödedim, yüzde 30 faizi hayli hayli öderim' dedi. Çünkü bizim ürünümüz her yıl prim yapıyordu. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı. Bizim ürünler bırakın prim yapmayı, aynı fiyatı bile koruyamadı. Buna karşın mazot, gübre, tohum, ilaç ve işçi parası hep arttı. Bankadan çekilen krediler ödenmez hale geldi. Çiftçi krediyi ödemek için başka bankadan kredi çekti. Böyle de birkaç yıl idare etti ama artık borçlar ödenemez durumda. Sistem kilitlendi, icralar başladı. Bugün hangi çiftçinin borcu yoksa, o çiftçiliği bırakmış demektir. Tarlasını eken, çalışan çiftçi borcunu ödeyemiyor."
- Çiftçi olan 4 kişilik Kurtçu Ailesi'nden 3 kişi hapiste. Ailenin 4. üyesi olan Hanife Kurtçu hakkında da yakalama emri var ama firarda. Kurtçu Ailesi'nin tek suçu ise aldıkları traktörün kredisini zamanında ödeyememek. Hanife Kurtçu yaşadıklarını şöyle anlatıyor: "Her şey 2 yıl önce o traktörü almakla başladı. Eşim İbrahim Kurtçu bana geldi ve 'Bak traktör alacağız. Bu malı senin üstüne yapacağım. Ben ve oğlum ise kefil olacak' dedi. Duyunca sevindim. Üzerime mal olacaktı. 36 bin TL tutacaktı ve 4 yılda ödeyecektik. Her yılın Eylül ayında 9 bin TL verecektik. İlk yıl güzelce ödedik. Bu yıl Eylül ayı gelince bizim adam ödeyemedi, çünkü ürünü para etmedi. Sonra icra memurları geldi eve. Bizim mallara, eşyalara baktılar beğenmediler. Sonra bir kağıt imzalattılar bizim adama. Oradan da diğer kefil bizim büyük oğlanın evine gittiler. Onun da eşyalarını beğenmediler. Ona da imzalatmışlar bir şeyler. Sonra da Ocak ayında geldiler, önce oğlum, sonra da eşimi tutuklayıp götürdüler, koydular Çanakkale Cezaevi'ne. Geçen gün jandarma geldi. Beni de tutuklamaya gelmişler. Duyunca kaçtım evden. Sığındım komşulara. Şimdi ben ne yapayım. Bizim ana borç 9 bin TL. Ama faiz işleye işleye, avukat parasını içine yerleştire yerleştire yapmışlar bizim borcu 17 bin TL. Traktörü de bağladılar. Bir aileden sen 3 erkeği tutuklarsan bu borç nasıl ödenecek?"
- Çanakkale'nin 280 haneli, 800 nüfusa sahip Gökçealı köyünde 260 hanenin geçim kaynağı çiftçilik. Köyde çiftçilikle uğraşan herkesin borcu var. Borçları 6 milyon TL'yi geçen köy halkı, borçların yarısının ödenemez halde olduğunu söyleyerek, hepsinin hakkında tutuklama emri olduğunu söylüyorlar. Köye gelen sarı taksiyi ve jandarma aracını gören ormana kaçıyor. Kaçamayanlar ise hapse giriyor. Köyde muhtardan imama herkesin borcu var. Muhtar, kefil olduğu kişi borcunu ödeyemediği için tutuklanmış. Eş, dost 7 bin TL'yi denkleştirmiş ve muhtarı kurtarmış. Köyün imamının ise 100 bin TL borcu var. Ödeyemediği için jandarma peşinde. Yakalanmamak için 1 ay izin almış ve köyden kaçmış.
- 45 yaşındaki çiftçinin, Gediz Ovası'ndaki 300 dönüm arazisi icrada. Çiftçi, "Her yıl kurtarmak için daha fazla ekтім ama daha da kötü oldu. Şimdi borcum 300 bin TL'yi

geçti. Her gün jandarmadan kaçıyorum. Bazen intihar etmeyi düşünüyorum ama çocuklarım akplıma geliyor, vazgeçiyorum..." dedi.

- Yalova Ziraat Odası Başkanı Şaban Beşli, ilde binin üzerinde çiftçinin kredi borçları yüzünden hakkında işlem yapıldığını söyledi. Çiftçinin Ziraat Bankası'na olan kredi borçlarını ödemek için özel bankalardan kredi aldığını dile getiren Beşli, "Borçlarını ödemek için çiftçilerimiz özel bankalardan kredi aldı. Krizin etkileri ile bunları da ödeyemedi. Borçlar aldı başını gitti. İlde binin üzerinde hakkında işlem yapılmış çiftçimiz bulunmakta" dedi. Beşli, kredi borçlarının yabancı bankalara olduğunu sözlerine ekleyerek, "Onlar da borçlar ödenmeyince toprakları alıyorlar. Ülkemizin toprakları yabancı sermayenin eline geçiyor. Bu çok acı bir tablodur" diye konuştu.
- Çiftçiler topraklarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya! Girdi maliyetlerindeki artışa rağmen IMF dayatması sonucu devlet desteği alamayan, ürünü de para etmeyen çiftçi, bazı yabancı bankaların cazip imkanla sunduğu kredi karşılığında ipotek altına aldırıldığı tarlasını da kaybetme noktasına geldi. Türkiye'nin toplam tarım bütçesi 4 milyar 950 milyon lira. Oysa çiftçinin kullandığı kredi 13.5 milyar liraya ulaştı. Borç yüzünden tarlaya el konulamayacağını hükme bağlayan yasa 9 ay sonra yürürlüğe gireceği için yabancı bankalar haciz işlemlerini hızlandırdı. Haciz tehdidiyle karşı karşıya kalan çiftçinin yabancı bankalara olan borcu 7 milyar liraya ulaştı.
- Kilis Ziraat Odası Başkanı Abdullah Çelik, çiftçilerin, gübre ve mazot desteği ödemelerinden yapılan kesintilerden dolayı zor bir dönem yaşadığını söyledi. Çelik yaptığı açıklamada, "Destekleme ödemelerinin icra borcu ve banka kesintileri ayrılmasında dolayı çiftçinin ekonomik olarak yaşadığı sıkıntı nedeni ile üretim azalacak" dedi. Üreticiye destek için verilen ödemelerin bir amacı olduğunu belirten Çelik, "Nisan ayındayız ve hasat başlayacak. Ekeceksiniz, biçeceksiniz, tohum, gübre alacaksınız, tarla sürmek için mazot kullanacaksınız. Çiftçinin yüz lira mazot veya gübre tohum parası kesildiği zaman nereye neyi ekecek ki" şeklinde konuştu.
- Seyhan Ziraat Odası Başkanı Süleyman Girmen, yaptığı açıklamada, 5-6 yıl öncesine kadar "beyaz altın" diyarı olarak adlandırılan Adana'nın, son yıllarda bu vasfını kaybettiğini belirtti. Türkiye'nin 1980'li yıllara kadar dünyanın sayılı pamuk ihracatçısı ülkeler arasında olduğunu belirten Girmen, uygulanan yanlış politikalar sonucunda bu kimliğin yitirildiğini ve en büyük ithalatçı ülkeler arasında yer aldığını ifade etti. Yüksek maliyetler nedeniyle üreticinin her geçen yıl pamuk ekiminden uzaklaştığını belirten Girmen, "Geçen yıl 280 bin dekara kadar gerilemişti" dedi.
- Türkiye tarımsal üretiminin merkezlerinden Ege Bölgesi'nde çiftçiler kriz ve doğa felaketleri ardından bankalara borçlarından kaynaklanan ipotek ve haciz kısılcığında. Bölgede bulunan ziraat odalarına üye olan üreticilerin büyük çoğunluğu Çiftçi Kayıt Sistemi kapsamında aldıkları belgelerin tamamını bankalar için kullanırken, 'borcu borçla kapatmaya' çalışıyor. Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkan Vekili ve Manisa Ziraat Odası Başkanı Nuri Sorman, "Üretici fiyatlara müdahale edemiyor. İhracatçı, sanayici ve tüccar birleşip fiyatları düşürüyor" dedi. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nin verdiği krediler yetersiz olduğu için üreticinin özel bankalardan, yüzde 30-40'lara varan faiz oranlarıyla borçlandığına dikkat çeken Sorman, "Çiftçinin tarlası borçları yüzünden elinden çıkarken, yabancılara satış konusu gündeme geliyor." diye konuştu. Yaşanan sel, don ve dolu felaketlerinden sonra 2010 yılının çok daha kötü geçeceğini vurgulayan Sorman, "Üretici gırtlığına kadar borçlu. Bunu kapatmak için tekrar borçlanma yoluna gidiyor. Traktör satışlarının patladığı söyleniyor. Ancak üretici traktörünü işletme sermayesi yapmak için satıyor. Sonra yenisini almak için yine borçlanıyor. Bize bağlı 25 bin üyenin hepsi borçlu. Üretici kendi tarlasında kiracı. Acil önlem alınmalı" diye konuştu.

- Kuraklık nedeniyle zor günler yaşayan Eskişehir'in Sazılar köyünün muhtarı çareyi, Şener Şen'in başrölünü oynadığı "Züğürt Ağa" filminde olduğu gibi köyü satılığa çıkarmakta buldu. Önceki yıllara oranla kuraklığın etkisi daha fazla hissedilen Sazılar köyünde Porsuk çayının da kurumasıyla sulu tarım neredeyse yapılamaz hale geldi. Kanallara su verilemezken, dere yataklarına yakın bölgelere ekilen soğan tarlaları da sulanamaz hale geldi. Sazılar köylüleri yeterli gelir elde edemeyince bankalara olan borçlarını da ödeyemez hale geldi. Züğürt Ağa filminden etkilenen muhtar Recai Kula, köyün satılık olduğunu basına duyurarak yetkililerin dikkatini çekmeyi başardı. Muhtar Kula amaçlarının köyü satmak değil, zor duruma düşen köylüye yardım etmek olduğunu dile getirerek, "Bu şekilde köyün durumuna dikkat çekmek istedik" dedi. Köylü Fuat Aksoy, "Yaptığımız masrafı karşılayamıyoruz. Ektiğimiz soğan susuzluk nedeniyle yüzde 70 civarında azaldı. Kuraklık ve susuzluk nedeniyle zor durumdayız." dedi.

Tarımda iş kazaları

- Konya'nın Kulu ilçesinde tarladaki anızları yakan Çiftçi Muzaffer K., alevler iyice sönmeden tarlayı sürmeye başlayınca traktörü alev alarak yandı. Traktörün yakıt deposuna sıçrayan alev bir anda traktörü kapladı. Ateşi kendi çabasıyla söndürmeye çalışan Çiftçi bunu başaramayınca polis ve itfaiyeye haber verdi.
- Devrek ilçesi, Karabaşlı köyünde, tarlasını sürerken tarlanın meyilli olması nedeniyle devrilen traktörün altında kalan Hayri Saraç (52), ağır yaralandı. Devrek Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Saraç, burada yapılan ilk müdahalenin ardından sevk edildiği Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.
- Edirne'nin İpsala ilçesinde, onarmaya çalıştığı ilaçlama makinesine kolunu kaptıran çiftçi öldü. Sarpdere köyünde, çiftçi Mehmet Dal (52), tarlasını ilaçlamak üzere evden ayrıldı. Tarlasının yakınından geçen köylüler Dal'ı ilaçlama makinesine sıkışarak ölmüş buldu. Dal'ın arızalanan makineyi onarmaya çalışırken kolunu pervanelere kaptırıldığı, vücudunun da makineye sıkışması sonucu hayatını kaybettiği belirlendi.
- Rodop ili Gümölcine merkeze bağlı Kalfa köyü yakınlarında 56 yaşlarında bir çiftçi tarlasına gitmek üzere kullandığı traktörün, tarla yolundaki çamurda kayıp yan yatmasıyla direksiyonda sıkışarak hayatını kaybetti.
- Siirt'te tarım alanlarında kullanılan ve "patpat" olarak tabir edilen tarım aracının devrilmesi sonucu 16 kişi yaralandı.
- Kastamonu'nun Çatalzeytin ilçesinde "pat pat" adı verilen tarım aracının devrilmesi sonucu 7 kişi yaralandı.

Tepkiler ve eylemler

- CHP İzmir Milletvekili ve MYK Üyesi Mehmet Ali Susam, Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehmet Mehdi Eker'e, bankalar tarafından el konulan tarlaları sordu. Susam, "Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatiflerinin verdiği krediler yetersiz kaldığı için Ege'de çiftçiler tarım yaptıkları toprakları ipotek göstererek özel bankalardan kredi kullanmıştır. Tarlalar haczedilmeye, çoğu, yabancı sermayeye ait olan bankaların eline geçmeye başlamıştır" dedi. Susam, önergesinde şu sorulara yer verdi: Kaç çiftçinin tarlası bankaların eline geçmiştir? Bu tarlaların toplam yüzölçümü ne kadardır? Çiftçinin, tarlasını geri alabilmesi amacıyla hangi çalışmalar yapılması düşünülmektedir? Çiftçinin diğer bankalara olan borçlarını Ziraat Bankası'nda toplaması amacıyla kredi verilmesi planlanmakta mıdır? Ziraat Bankası'ndan ve tarım kredi kooperatiflerinden verilen kredilerin miktarının artırılması düşünülmekte midir? Tarımda desteklemenin artırılması düşünülmekte midir? Kırsalda motorin, gübre, tohum, ilaç ve sulamada kullanılan elektrikte vergi indirimi yapılması düşünülmekte midir?

- Maraş'ın Elbistan ilçesinde faaliyet gösteren Kalealtı Sulama Birliği'nin 12 milyon TL'lik borcundan dolayı elektriklerinin kesilmesi çiftçileri kızdırdı. Kesintiden dolayı arazilerini sulayamayan çiftçiler birlik binasına yürüyerek, sorunlarına çözüm getirilmesini istedi. Borç batağı içinde olduklarını belirten çiftçiler, "Sulama mevsimi geldi. Ürünlere su vermezsek zarar görecektir. Sulama birliğinin borcundan dolayı GEDAŞ elektriği kesmiş durumda. Sulama yapılmıyor. Borç batağı içerisindeyiz. Ekip-biçtiğimiz ürün maliyetini karşılamıyor. Sulamayı çok pahalıya yapıyoruz. Şimdi birliğe borcu olan herkese icra tebligatı geldi. Ne yapacağımızı şaşırдық. Burada bulunan bazı arkadaşlarımızın 10 dönüm tarlası var. Tarlasını satsa borcunun faizini ödeyemiyor. Bu insan evine, çocuğuna nasıl bakacak, bunun hesabını varsın yetkililer yapsın" diye konuştular. Milletvekillerinden ve Enerji Bakanlığı'ndan konuya bir an önce çözüm bulmasını isteyen çiftçiler şöyle konuştular: "Bizim birliğe olan borcumuz 9 milyon TL'ye ulaştı. Bunun 2,5 milyon TL'si anapara, diğer kısmı ise faiz. Devlet yetkililerinden bu borcun faizini silmelerini istiyoruz. Birliğin elektrik borcu ise 12 milyon TL. Bunun da 4 milyon TL'si anapara, diğer kısmı faizdir. Bu borcu çiftçinin ödemesi mümkün değil, milletvekillerimiz, yetkililer ve Enerji Bakanlığı bu konuya bir an önce çözüm bulmalıdır. Yoksa bu yıl ki mahsulümüzde susuzluktan kuruyup gidecek. Zaten çiftçi can çekiyor, borç içerisinde. Bu yılda bu probleminden dolayı çiftçi perişan olursa borç batağından asla kurtulamaz. Bunun da hesabını burada bulunan çiftçilerin çocuklarına kimse açıklayamaz." Yaklaşık 45 bin dönüm alanı sulayan Kalealtı Sulama Birliği, elektrik borcunu kapatamadığı için sulama yapamıyor. Birlik yetkilileri, çiftçilerin zamanında ödeme yapmadığını, bu nedenle borçların her geçen yıl arttığını, birlik bünyesinde çalışan işçilerin dahi parasını ödeyemediklerini belirttiler.
- Devlet Bakanı Zafer Çağlayan'ın Et ve Balık Kurumu'na canlı hayvan ve et ithalatı yapma yetkisi vermesi haberi, Kars Hayvan Pazarına bomba etkisi yaptı. Köylüler ve besiciler, canlı hayvan ve et ithalatını protesto etmek için hayvanları ile yolu trafiğe kapatarak eylem yaptılar. "İthale hayır" ve "Vali Buraya" diye slogan atan köylüler Başbakan Erdoğan'ı, Kars Milletvekillerini ve hükümeti ıslıklarla protesto ettiler. Uzun süre Valinin hayvan borsasına gelmesini ve durumu Başbakan'a aktarmasını isteyen köylüler, polis ekiplerinin olay yerine gelerek şikayetlerini ilgili yerlere ileteceklerini söylemeleri üzerine ikna olarak yolu tekrar ulaşıma açtılar.
- Kırmızı et fiyatlarının tavan yapması üzerine Başbakan Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla EBK (Et Balık Kurumu)'na AB ülkelerinden et ve canlı hayvan ithali izni vermesi, çiftçi ve besicilerin tepkisine neden oldu. 3 bin ortaklı Doğu Anadolu Tarımsal Üreticiler ve Besiciler Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nazmi Ilıcalı, ithal et uygulamasının ülke hayvancılığına darbe vuracağını söyledi. Ilıcalı, kırmızı etten besicilerin kâr etmediğini, araçların kazançlı çıktığını belirtti. Ilıcalı, kırmızı etin kilosunun çiftçinin elinden 15 TL'den çıktığına, market reyonlarında ise bu rakamın 40 TL'ye ulaşmasına aradaki spekülörlerin, arabulucuların neden olduğuna dikkat çekti. Muş'un Varto ilçesinden 15 büyükbaş hayvanı satmak için Erzurum Hayvan Pazarı'na getiren Fesih Kapçı, geçen Perşembe gününden bu yana satamadığı hayvanlarını geri götürmek zorunda kaldığına dikkat çekti.
- Çiftçi-Sen, et ithalatı ve yaşanan "et krizine" ilişkin bir bildiri yayınladı. Bildiride "Türkiye hayvan yetiştiricilerinden esirgenen destekler şimdi yabancı ülke hayvan yetiştiricileri ile yerli ve yabancı şirketlerin kasasına gitmesine seyirci mi kalacağız?" ifadelerine yer verildi. Çiftçi Sendikaları Konfederasyonu taleplerini şöyle sıraladı:
 - * Hayır! Et ithali çözüm değildir.
 - * EBK et ithal işiyle uğraşacağına/uğraştırılacağına asıl işi olan küçük üreticiden et alıp tüketiciye ucuz ve sağlıklı et pazarlamaya dönmelidir.

* Hükümet şirket yanlısı politikalarını terk etmeli. Küçük üreticiye gerekli mali destek vermeli. Küçük üreticilerin ana girdileri sübvansede edilmelidir.

* Hayvan ve mera ıslahına yeterli destek ayrılmalı, hız verilmeli..

- Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen besicilerin Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı önünde et ithalatını protesto ettiler.
- Tarım Ekonomisi Derneği İzmir İli Kemalpaşa İlçesi Halilbeyli Köyü hayvan yetiştiricileri ile 26 Nisan 2010 akşamı et ve süt fiyatları ve tarım politikası sorunlarını tartıştığı bir toplantı düzenledi. Üreticiler ve tarım ekonomistleri tüketiciler için pahalı hale gelen fiyat artışı sorunun çözümünün ithalat olmaması gerektiğini açıkladılar. Toplantıya çok sayıda üretici katıldı. Üreticiler bir süredir et ve süt satış fiyatlarının iyi olduğunu ancak yıllardır çok düşük fiyatlarla ürün sattıklarını söylediler.
- Rize Ziraat Odası çay taban fiyatının 1,25 TL olması gerektiğini belirtirken Trabzon Çiftçi-Sen Genel Başkanı 1.40 TL olması gerektiğini belirtti. Abdullah Aysu, Çay-Sen'in 2010 yılı yaş çay taban fiyatının 1.40 TL olması yönünde bir çalışma yürüttüğünü de ifade ederek, "Yapılan hesaplamalara göre bir kilogram yaş çayın maliyeti 97 kuruştur. Hükümetin, ekonomik kriz koşullarını da dikkate alarak yaş çaya en az 1.40 TL fiyat vermesi gerekmektedir" dedi. 2009 yılında Rize Ziraat Odası tarafından yapılan maliyet hesabında yaş çaya en az 1.20 TL fiyat verilmesi istenmiş ancak hükümet yaş çay fiyatını 11.5 kuruşu destekleme primi olmak üzere 90.5 kuruş olarak açıklamıştı. Rize Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Erdoğan, yaş çay kilogram fiyatının 86-87 kuruş, destekleme primi ile birlikte 1 liranın civarında bir fiyat gelebileceğini belirtmişti.
- Çiftçi-Sen Genel Başkanı Abdullah Aysu ve Çay-Sen Genel Sekreteri Halim Tellioğlu, düzenledikleri basın toplantısında Çay Kanunu tasarısını eleştirdi. Abdullah Aysu, Rize Ticaret Borsası ve Ulusal Çay Konseyi'nin hazırladığı kanun tasarısıyla, üreticinin elinin kolunun bağlanacağını belirterek, "Çay fiyatını Çaykur açıklayamayacak. Çay fiyatı serbest piyasada belirlenecek. Üretim sözleşmeli olacak ve çiftçi sendikaları sözleşmelerde taraf olamayacak. Kurulacak üst kurullarda belirlenecek politikalarda hükümetler devre dışı kalacak. Şirketlerin kendi çıkarları için düzenledikleri Çay Kanunu Tasarısı'nı çay üreticileri olarak kabul etmiyoruz" dedi. Aysu, bölgede kurulacak hidroelektrik santrallerine de karşı çıktıklarını ifade ederek, "Vadi ve ovadaki derenin suyu ile yılda iki kez ürün alan üretici, su borulara hapsedildiğinde iki yılda bir ürün alacak. Ürünlerde verim düşüklüğü yaşanacak. Bu çiftçinin 4 kat yoksullaşması anlamına geliyor. Sulu tarım alanları kıraç topraklara dönüşecek. İşin en acı tarafı da bu doğa kıyımı ve yoksullaştırmanın Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülmesi" diye konuştu.
- La Via Campesina Uluslararası Çiftçi Mücadele Günü olan her 17 Nisan'da tarımın tahribatına neden olan bir konuyu seçer ve bu konuda bağlı örgütleri dünya ölçeğinde aynı zaman aralığında belirlenen temada eylem yaparlar. Bu yıl 17 Nisan'da La Via Campesina tarımı tahrip eden, tarım ve gıdada egemenlik kurmak isteyen dünyanın baş belaları olarak adlandırılan çokuluslu şirketleri teşhir etme temalı eylemler yapma kararı aldı. Türkiyeli Çiftçi Sendikaları Konfederasyonu, La Via campesina'nın belirlediği şirketlerin tarımda yaptığı tahribatı ve egemenlik kurma yöntemini çiftçilere aktarmak için Trabzon/Of'ta, "Çayına Suyuna Sahip Çık" adlı bir miting düzenlenmeyi kararlaştırdı.
- Trabzon'da çiftçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından düzenlenen 'Çayına suyuna sahip çık' mitingi Trabzon'un Of İlçesi'nde yapıldı. Çeşitli sivil toplum örgütleri ve siyasi partilerin destek verdiği mitinge katılanlar, hükümetin Çay Kanunu tasarısını ve bölgede yapımı devam eden hidroelektrik santrallerini protesto etti. Of İlçesi Atatürk Bulvarı'nda düzenlenen ve yaklaşık 500 kişinin katıldığı mitinge, Çiftçi-Sen, Çay-Sen,

ÖDP, CHP, Halkevleri, KESK, TKP ve KTÜ Öğrenci Kolektifi, Derelerin Kardeşliği Platformu ve Fındık-Sen destek verdi.

- Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği Genel Başkan Yardımcısı Osman Vasfi Yasun, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın süt tozu üreticisine verdiği desteğin, para transferi şekline dönüşmesi durumunda sektörün zarara uğrayacağına dikkat çekti. "Süt, süt ürünleri ve yumurtalar" faslındaki yüzde 102'lik ithalat artışının süttten kaynaklandığını belirten Yasun, "Bu sanayicinin doğru söylemediğinin kanıtıdır. Eğer iç piyasada bir fazlalık varsa üretimde ve nihai üründe niçin dışarıdan mal girişi olsun" dedi.

Düzenlemeler ve olası gelişmeler

- Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, üreticinin mahsulünü aracı olmadan doğrudan satabilmesi için market zincirlerinden Migros ve Carrefoursa ile anlaştı. Konuya ilişkin son toplantı yapılarak hangi tarım ürünlerinin projeye dahil edileceği tek tek belirlendi. Buna göre çiftçiler, kabzımal ve halleri devre dışı bırakarak ürününü direkt iki marketin Türkiye genelindeki şubelerine teslim edecekler. Ürünler, marketlerin deposunda paketlenecek. Öncelikli olarak iki büyük market ile başlayan işbirliğinin diğer perakende zincirlerine de yaygınlaştırılması hedefleniyor. Mayıs ayında yürürlüğe girmesi beklenen protokolde, Tarım Kredi Kooperatifleri aracı olacak. Çiftçiler market sahipleriyle direkt muhattap olmayacak, ürünlerini birliğe satacaklar. Birlik yetkilileri, rekabet sayesinde gerçek fiyatların oluşmasına katkıda bulunmayı amaçladıklarını savunuyorlar. Birlik yetkilileri, "Protokol sayesinde Türkiye'nin dört bir yanında, mahsulün pazarlanmadığı için çürümesinin önüne geçilecek. Ankara'nın Beypazarı ilçesinde yetişen havuç, Antalya'dan narenciye, domates ve biber, Karadeniz'de kivi gibi ürünler taze bir şekilde tezgahlarda yerini bulacak" açıklamasında bulundu.
- Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, Ziraat Bankası kaynaklarından 2004-2009 döneminde, 2 milyon 950 bin üreticiye 25,4 milyar TL tarımsal kredi kullandırıldığını açıkladı.
- Tarım makineleri üretiminde dünyanın önde gelen firmaları arasında yer alan Claas, Türkiye'de Enka Pazarlama tarafından temsil edilecek. Türkiye'nin en köklü inşaat firmaları arasında yer alan Enka'nın Claas ile yaptığı distribütörlük anlaşması tarım sektörüne bomba gibi düştü. Özellikle iş makineleri sektöründeki etkinliği ile tanınan Enka Pazarlama bünyesinde, tarım ile ilgili özel bir de bölüm oluşturulacak. Türkiye'deki traktör pazarına ilişkin de görüşlerini aldığımız Orhan Önel, Türkiye'nin daha yüksek teknoloji ürünlerine geçmek zorunda olduğunu söyledi ve "şu anda Hindistan veya Çin kaynaklı markalar var. Tabi ki bunların da pazarda bir yeri olacaktır; özellikle 50 ile 70 - 75 beygir arasında. Ama arazi toplulaştırma çalışmaları sonucunda -çiftliklerin büyümesi gerektiğinden yola çıkarsak- traktör pazarı 90 - 100 beygirlerin üzerine çıkacak. Çiftçinin kullanması gereken ekipmanlar da ağırlaştıkça, küçük beygir gücündeki traktörler kullanılamayacak duruma gelecek. Yani onların devri bir şekilde sona erecek" dedi.
- Tarım İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi ve MARSİAD tarafından Kocaeli çiftçisini yeniden canlandırmak amacıyla hazırlanan proje kapsamında ilimizde bin dekarlık alana Cin mısırı (Patlak Mısır) ekimi yapılacak. Tarım İl Müdürlüğü'nde düzenlenen törende açıklama yapan MARSİAD Başkanı Bahri Odabaş, "Ülkemiz krizin etkisinden uzaklaşmaya başladı. Ülkemizde ki potansiyel kaynakların doğru kullanılması gerekiyor. Geçmiş yıllarda tarım bakımından en zengin ülkeler arasında lise durumundaydık. İhraç eden ülkeyken ithal eden ülke durumuna geldik. Bunu değiştirmemiz gerekiyor. Bununla ancak tarım sektörünün yükselmesi ile ancak"

mümkün olabilir” dedi. Tarım İl Müdürü Abdullah Öztürk ise “İlimiz üreticilerine farklı alternatif çeşitleri ve üretim teknikleri aktarmak için değişik projeler üretiyoruz. Cin mısırsı diğer bir deyişle patlak mısırdaki bunlardan birisi, bugün burada yaklaşık bin dekarlık bir alanda ekime uygun bin kg tohumluğu üreticilerimize teslim ediyoruz. Bu projenin maliyeti 16 bin 160 TL’dir. Bunun yüzde 50’si hibe yüzde 50’si çiftçiler tarafından karşılanmaktadır. Kentimiz ithalat ve ihracat bakımından önemli bir noktadadır” açıklamasında bulundu.

- Tokat Kalkınma Konsorsiyumu Başkanı Mehmet Soyupak, satın aldıkları Tokat Sigara Fabrikası'nda kurulacak tarıma dayılı tesislerin tam kapasiteyle üretime geçtiğinde ülke üretimi ve ihracatta önemli bir sıçramaya vesile olacaklarını söyledi. Soyupak, ana faaliyetlerinin tarımsal ürün alımı, üreticiden doğrudan alım, sözleşmeli alım ve iyi tarım uygulamaları olduğunu altını çizdi. Soyupak, mevcut projeyi gerçekleştirebilecek güç ve vizyona sahip olduklarını belirterek, "Saha içerisinde çok fabrika girebilir. TOKTAR, herhangi bir işletmeden teklif geldiği anda yeni bir şirket kurmak kaydı ile fabrika sahası içinde ortaklıklara açıktır. Otomasyon artışı iş gücüyle birinci 5 yıllık kalkınma planımızın içerisinde istediğimiz rakama ulaşmış olacağız. Tokat'ta sadece domatesle geçinen 13 bin aile var. Yani dolaylı olarak istihdama ivme katacağız" dedi.
- Deniz Bank'ın 6 ay vadeli tarım fonu geçtiğimiz ay halka arz edilmişti ve 376 yatırımcıya 30 milyon 559 bin liralık satış yapılmıştı. Deniz Bank Finansal Hizmetler Grubu Başkanı Hakan Ateş, fon pazarına sunacakları ikinci tarım fonu ile yatırımcıların tarımdaki fırsatları değerlendirme şansının devam ettiğini belirterek, şu değerlendirmelerde bulundu: “Devlet ve özel sektör fonları tarıma yönelmeye başladı. Arz talep dengesi tarım sektörüne destek veriyor. Tarım sektörü kriz dönemlerinden daha az etkileniyor. Bu önemin farkında olan bankalar, tarıma kredi desteklerini de arttırıyorlar. Tarım konusuna banka olarak zaten özel bir önem veriyoruz. Çıkardığımız yeni fon ile para piyasalarındaki yatırımcılar da tarımın ne kadar büyük bir kazanç potansiyeli olduğunu yakından görecek” dedi.
- Süt fiyatlarında yaşanan anlaşmazlığı önlemek amacıyla harekete geçen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, fiyatların aşırı düşmesini önlemek, fazla sütü piyasadan çekmek için süt tozu üretimine teşvik verecek. Resmi gazetenin dünkü sayısında yayımlanan Çiğ Sütün Değerlendirilmesine Yönelik Destekleme Uygulama Esasları Tebliği'ne göre teşvik için ilk aşamada, bakanlığın hayvancılık desteklemeleri için ayırdığı 1.2 milyar liralık kaynağın 20 milyon liralık kısmı kullanılacak. Öte yandan üretici ve sanayici arasında yaşanan fiyat anlaşmazlığı üretici tarafına süt grevi olarak yansırken sanayiciler ise sütte kayıtdışının ve istikrarsızlığın faturasının kendilerine kesilmek istendiğini iddia etti. Başta Ünilever, Danone, Yıldız Holding ve iştirakleri olmak üzere 69 üyesi bulunan Ambalajlı Süt ve Süt Ürünleri Sanayicileri Derneği (ASÜD) tarafından yapılan açıklamada Türkiye’de üretilen toplam 12 milyon tonun sadece yüzde 27’sinin kayıt altına alınabildiğine işaret edildi.
- Konya’da Meram Ziraat Odası, Hatunsaray kasabasında organik tarım ürünleri paketlenme tesisi kuracak. Yılda 15 bin ton organik ürün ve tıbbi endemik ürün işleyecek tesis 500 bin TL’ye mal olacak. Meram Ziraat Odası Başkanı Ali Atayibiner, kırsal kalkınmanın Konya’dan başladığını savunarak “2008 yılında Evliyatekke ve Güneydere köylerinde organik patates üretimi çalışmasını başlattık. Şimdi de Hatunsaray bölgemizde organik tıbbi ve aromatik bitki çayları, bitki suları ve yağlarının üretimi, organik tahıl, yaş-kuru meyve ve sebze üretimi, organik hayvancılık (et, süt, yumurta) üretimi, organik meyve suyu işleme ve organik üretimin doğal döngü içerisinde eko turizmin yapılabilmesi için bir çalışma başlattık.

Organik ürün işleme paketleme tesisinin, önümüzdeki günlerde temelini atacağız” açıklamasında bulundu.

- Tarımsal amaçlı kooperatiflerin ödemesi geçmiş borçları yeniden yapılandırılacak. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere Kullandırılacak Kredilere İlişkin yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlandı. Yönetmeliğe, 'muaccel hale gelen borçların yeniden yapılandırılması' başlıklı geçici madde eklendi. Buna göre, borcu muaccel (ödemesi geçen) hale gelip Bakanlıkça tahsil oluru alınmış veya tahsil oluru alınması gereken kooperatif ve ortaklarının anapara borcu, sözleşme faiz borcu ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahakkuk eden temerrüt faizleri hesaplanarak toplam borç miktarı tespit edilecek. Bu şekilde tespit edilen borç, her yıl bir taksit olmak üzere 5 eşit taksite bölünecek. Taksitler, bakiye anapara borcuna taksitin ödeme tarihine kadar geçen günler için, yapılandırma tarihinde Bakanlıkça belirlenen oran üzerinden faiz tahakkuk ettirilmek suretiyle birlikte tahsil edilecek.

Kadın çiftçilere yönelik düzenlemeler

- Uşak İl Tarım Müdürlüğü, 2010 Yılı kadın çiftçiler programına ek olarak hazırlayıp, uygulamaya koyduğu eğitim programının hedefini 150 toplantı olarak belirlemişken, yoğun ilgi ve alaka ile karşılanan eğitim süreci sonunda 26 konuda 173 toplantıya çıkarılmıştır. Kadın çiftçiler, tarımsal ve ev ekonomisi konusunda bilgilendirilmiştir.
- Erzurum’un Palandöken ilçesinde çiftçi kadınlara yönelik olarak eğitim projesi hazırlandı. Yaşları 18 ile 49 arasında değişen köylü kadınlara, süt sağım eğitimleri veren Palandöken İlçe Tarım Müdürlüğü, makinayla sağımı yaygınlaştırmak ve üretimde hijyen bilinci oluşturmayı amaçladığını söyledi. Palandöken İlçe Tarım Müdürü Metin Hanoğlu, Palandöken Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) ortaklığıyla Süt Sağım Projesi hazırladıklarını söyledi.

Kazanımlar

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin toplu konut uygulamalarını gerçekleştiren İstanbul Konut, İmar, Plan, Turizm, Ulaşım, Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (KİPTAŞ) Tepecik'e bağlı Türkoba'da tarım arazisi üzerinde konut yapma projesine, İstanbul 5. İdare Mahkemesi "dur" dedi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Tepecik İlk Kademe Belediyesi sınırları içinde bulunan Türkoba Mahallesi'nde "mutlak tarım arazisi" üzerinde yasalara aykırı olarak 2008 yılında inşaatına başlanan KİPTAŞ sitesi için Ziraat Mühendisleri Odası tarafından dava açılmıştı. Mahkeme sürecinde, arazi üzerindeki bilirkişi incelemeleri sonucu, İstanbul İl Tarım Müdürlüğü tarafından 21 Ekim 2008 tarihinde KİPTAŞ'a, "tarımsal alanda kaçak uygulama" nedeniyle 344 bin 240 liralık ceza verilmişti. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin "inşaatların imar planları olduğunu ve ruhsatlı yapıldıkları" yönündeki iddiasına karşılık, İstanbul 5. İdare Mahkemesi, 2 Nisan 2010 tarihinde söz konusu 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı'nın da yürütmesini durdurmuştu. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Başkanı Gökhan Günaydın, İstanbul'un kent yüzölçümünün yüzde 28'ini oluşturan tarım arazilerinin kaybedilmesi halinde telafisi güç ve imkansız zararlar oluşacağına dikkati çekerek, "Tarım arazilerine yönelik tahribatın bir belediye şirketi olana KİPTAŞ eliyle yürütülmesi kabul edilemez. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş Kentin tarım alanlarını yok edecek yasa dışı konutlar yapmaktan vazgeçmeli" dedi.

DEĞERLENDİRME

Nisan ayında tarımla ilgili en çok göze çarpan olaylar çiftçilerin üretim yapamaz hale gelmelerinin bir sonucu olarak bankalara olan borçlarını ödeyememeleridir. Bir çok bankanın

kurduğu tarıma özel kredi sistemi, yerli ve yabancı girişimcilerin tarım ve hayvancılığa yönelik iştahlarını kabartmaya başladı. Bunun sonucu olarak bankalar tarımsal krediler konusunda büyük bir yarışa girdi. Televizyonlarda tarım kredileriyle ilgili bankaların reklamları arttı ve çiftçiler aldıkları tarımsal kredilerle “iyi” bir hayat sürüyormuş gibi gösterildi. Oysa son dönemde tarımla ilgili yaşanan gelişmeler bunun tam aksi bir duruma işaret ediyordu. Ocak ve Şubat ayı raporlarında da görüldüğü gibi bir çok çiftçi üretim yapamaz hale gelirken tarımsal üretim sadece organik tarım ve iyi tarım adı altında pazara yönelik tarımsal üretim olarak tarif edildi. GDO ile ilgili yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte organik tarım ve iyi tarım büyük bir soru işareti haline geldi. Yaşanan sürecin iki anlamı vardı: birincisi çiftçiler artık çiftçi kayıt sistemi adı altında direk şirketler için üretim yapmalıydı. İkinci olarak da şirketler hem kimyasal ilaçları hem de kimyasal olmayan ilaçları kullanarak üretim yapmalıydı. Bunu açıkça gördüğümüz en önemli düzenleme iyi tarım uygulamalarıdır. İyi tarım uygulamalarında, bu üretimi yapmak için şirketle sözleşme yapan çiftçi, şirketin verdiği tohum, ilaç v.s.’de herhangi bir kısıt olup olmadığına dikkat etmiyordu. Çünkü iyi tarımın en önemli özelliği sözleşmeli çiftçiliği yaygınlaştırmasının yanında çiftçilere verilen girdi malzemelerinde kimyasal ilaç kullanımına dair herhangi bir düzenleme olmamasıdır. İyi tarımın en “iyi” amacı, çiftçinin kendi başına üretim yapma ve satma hakkının elinden alınarak direk şirket için üretim yapmasını düzenlemektir. Organik tarım ise, Tayfun Özkaya’nın “Endüstriyel Organik Tarım da Ne?”¹ başlıklı yazısında da belirttiği gibi şirket egemenliğini destekliyor. Organik tarım tek ürün sistemi ile, büyük işletmeler halinde yapılırken, endüstrinin ürettiği organik ilaçlar, organik gübreler, şirket tohumları ve fidanları kullanarak üretilen ürünler direk süpermarketlere satılıyor. Çiftçilerin kendi tarım ilaçlarını üretmesini engelleyerek, büyük ilaç şirketleri de organik üreticiler için ilaçlar üretiyorlar. Tarım Bakanı Mehdi Eker de sık sık bu gelişmeler doğrultusunda açıklama yapıyor: pazara yönelik çiftçiler desteklenmeli, iyi tarım ve organik tarım desteklemeleri devam etmeli!

Bu koşullar altında çiftçilik yapmaya devam etmeye çalışan köylüler, ürünlerinin değerinin düşmesi nedeniyle giderek yoksullaşıyorlar. Bunun en önemli sonucu olarak da kendilerini bu zamana kadar borçla idare etmeye çalışan çok sayıda köylü, tarımsal üretimin dışına düşmektedirler. Buna en güzel örnekler bu ay içinde borçlarını ödeyemeyen köylüler gösterilebilir. Çanakkale Ziraat Odası Başkanı İlhan Ulus bu süreci şöyle değerlendirmektedir: “Bugün hangi çiftçinin borcu yoksa, o çiftçiliği bırakmış demektir. Tarlasını eken, çalışan çiftçi borcunu ödeyemiyor.” Düzce barosu avukatlarından Yıldırım Sayar’ın çiftçilerin icra dosyalarıyla ilgili yaptığı tespit de çok önemlidir. Çiftçilerin borcunu ödeyememesi sonucunda yakında hapishanelerde çiftçi koğuşları olacaktır!

Ayrıca geçen ay Tarım Bakanı Mehdi Eker’in arazilerin toplulaştırılmasıyla ilgili yasa hazırlığı içinde olması akla bu ay yaşanan gelişmelerle ilgili önemli bir soru işareti doğurmaktadır. Çiftçilerin borçlarının çoğunun yabancı bankalara olması, tarımın “cazip” bir yatırım alanı haline gelmesi Yalova Ziraat Odası Başkanı Şaban Beşli’nin belirttiği gibi, “Bu borçlar yabancı bankalarda. Onlar da borçlar ödenmeyince toprakları alıyorlar.” Borçlarını ödeyemeyen çiftçilerin toprağı yabancı bankaların eline geçiyor. Haciz tehdidiyle karşı karşıya kalan çiftçinin yabancı bankalara olan borcu 7 milyar liraya ulaştı. Borcunu ödeyemeyen üreticinin toprağı elinden çıkıyor. Bu gelişmeler çiftçinin elinden kendi tohumuyla üretim yapma ve onu satma haklarının elinden alınmasının yanında kendi toprağı da elinden alınıyor. Bu durum bu zaman kadar “küçük üretici” olarak adlandırılan çiftçinin sonu ve işçileştirilmesinin ön adımları olarak okunabilir.

¹ <http://www.karasaban.net/%E2%80%9Cendustriyel-organik-tarim%E2%80%9D-da-ne-tayfun-ozkaya/>

Bugün Hint tarımına baktığımızda Nisan ayında yayınlanan bir haber dikkat çekiyor. Haber “İntihar tohumları yüzünden 6 saatte bir çiftçi intihar ediyor” başlığını taşıyor.² Habere göre Hint tarımı Dünya Bankası ve IMF reçeteleriyle Hindistan’ın tohum sektörü yabancı şirketlere açılıyor ve artık çiftçilerin hangi ürünü nasıl, ne miktarda yetiştireceklerini bu şirketler karar veriyorlar. Hindistan’da 6 saatte bir çiftçi intihar ediyor. Çiftçileri intihara sürükleyen en önemli neden ise ödenmeyen borçlar... Diğer bir neden ise Hint tarımının her aşamasına şirketlerin hakim olması. Tarım Bakanı Mehdi Eker’in tarımda üretimden tüketime giden sürecin düzenlenmesi gerekliliği açıklamasını hatırlatıyor bu cümle bize. Ve bu ay 45 yaşındaki bir çiftçinin Nisan ayında gazetelere düşen haberi: Gediz Ovası’ndaki 300 dönüm arazisi icrada. Çiftçi durumunu şöyle açıklıyor: "Her yıl kurtarmak için daha fazla ekтім ama daha da kötü oldu. Şimdi borcum 300 bin TL’yi geçti. Her gün jandarmadan kaçıyorum. Bazen intihar etmeyi düşünüyorum ama çocuklarım aklıma geliyor, vazgeçiyorum..." Önümüzdeki günlerde tarım kredileriyle ilgili icra haberlerini, hapis ve hatta intihar haberlerini sıkça duyabiliriz...

Bu ay et ve süt ithalatı ile ilgili olarak gündeme gelen açıklamaların sonuçları asıl olarak ilerleyen aylarda ortaya çıkacak olmasına rağmen bu konu Nisan ayında da gündemi meşgul etmiştir. Türkiye’de hayvancılığın azalmasıyla eş zamanlı olarak okunabilecek et ithalatı aslında uzun zamanlı bir projenin son adımı olarak okunabilir. 1980’de 84 milyon olan hayvan sayısının 38 milyona kadar gerilemesi hayvancılığın geçen yıllar içinde ne kadar azaldığının önemli bir göstergesidir. Tarım Bakanı Mehdi Eker’in hayvan sayısının azalmasına rağmen verimlilik artışı olduğu iddiasının bugün et ithalatını doğurması birçok soru işareti yaratmaktadır. Hayvancılığa verilen desteklerin geri çekilmesiyle birlikte hayvancılığın giderek gerilemesi sonucu bugün ithalat konuşuluyor. Ancak bunun suçlusu hayvancılığı yapamayan/yaptırılmayan köyü değil, köylünün hayvancılığa devam edebilmesi için gerekli desteklerden yoksun bırakan politikalarıdır.

² <http://www.gidahareketi.org/Intihar-Tohumlari-Yuzunden-6-Saatte-Bir-Ciftci-Intihar-Ediyor--351-haberi.aspx>

EKOLOJİ

- Erzurum'un Tortum ilçesi, Serdarlı Köyü'nde, tarih, kültürel miras ve çevre katliamı ile yapılması planlanan HES için, arazilerinin kamulaştırılmasını protesto eden 5 kişi tutuklandı. Serdarlı Köylüleri, "doğa katliamının önlenmesi ve doğa harikası arazilerinin HES ile yok edilmemesi" için eylem yapma kararı aldı. Köylüler, "ülkemizdeki dere, çay, ırmak ve nehirlerimizin Hidro Elektrik Santralleri kurulmak üzere yağmalanmasına göz yummak için ancak akıl tutulması veya basiret bağlanması olsa gerek" diyerek doğanın katledilmesini istemediklerini ifade ettiler. Arazi keşfinde bulunurken, olayı protesto eden vatandaşların üzerine aracını süren Tortum Adliyesi Hakimi Zeki Ciğerci'nin aracına, taşlı saldırı düzenledikleri iddiasıyla adliyeye sevk edilen 7 kişiden 5'i tutuklanarak Erzurum E Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderildi.
- Erzurum'un Tortum İlçesi'nin Şenyurt Beldesi'ne bağlı Derekapı Mahallesi'nden geçen Tortum ve Şenyurt çayları üzerinde yapılmakta olan toplam 5 HES yüzünden, Doğu Anadolu Bölgesi'nin meyve ve sebze ambarlarından biri yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Erzurum- Artvin karayolunun 70'inci kilometresinde yapımı devam eden HES için, suyollarının değiştirilmesi sırasında projenin geçtiği yerlerdeki meyve ağaçlarının bir kısmı kesildi, bir kısmı ise kökünden söküldü. Yol kenarlarındaki ağaçların üzerine dökülen hafriyat nedeniyle de çok sayıda ağaç da toprak altında kaldı. Derekapı Mahallesi Muhtarı Hamdi Yeşilyurt da, HES'lerin yapımına son verilmesi gerektiğini belirterek, "Doğal güzellikler, HES'ler nedeniyle gözümüzün önünde yok oluyor. Tabiatın daha fazla zarar görmesini istemiyoruz. Para falan da umurumuzda değil, biz sadece derelerimizi istiyoruz" dedi.
- Rize'deki Küçükçayır Köyü'nde yapımı süren HES inşaatında dinamit patlatılması, kent merkezi ile 10 ilçenin içme suyunu sağlayan tesisin havuz ve su tanklarında çatlaklar oluşmasına neden oldu. Su kaybı görülmesi nedeniyle bazı ilçeler susuz kaldı, il merkezine belirli aralıklarla su verilmeye başlandı. Tesisteki çatlakların büyümesi halinde 300 bin kişinin 3 ay boyunca susuz kalacağı belirtildi.
- Zonguldak Çatalağzı Beldesi'ndeki termik santralden denize boşaltılan küller Amasra açıklarına kadar ulaştı. Denizin üzerini kaplayan küller poyrazın etkisi ile kıyıya vurdu. Denizde yaşanan kirliliğe tepki gösteren halk, "Çatalağzı Termik Santrali'nin külleri Amasra'ya kadar geliyor. Bu santralden daha büyüğünün Amasra'ya kurulacağı söyleniyor. Kilometrelerce uzaktan termik santral küllerin Amasra'ya kadar geldiğini gördük. Buraya santral kurulursa olacakları düşünmek dahi ürkütücü. Yıllardır aralıklarla bu çevre kirliliği yaşıyoruz" dediler.
- Ordu'nun Ulubey ilçesinin Kıranyağmur köyünde HES yapımı için çalışmalar başlandı. Bu amaçla köyde 72 dönüm arazi 2-3 bin arasındaki bir fiyata kamulaştırıldı.
- Afşin'de, 1983 yılında hizmete açılan A termik santralının o tarihteki ÇED raporunda baca filtresi yapılması gerekli ibaresinin bulunmaktaydı. Ancak yöre halkı 27 yıldır külle mücadele ediyor. Konuyla ilgili açıklama yapan Adem Yıldız, santralin 4 ünitesinin faal olarak çalışması durumunda günde 70 bin ton kömür kullanıldığını ifade ederek, "Yılda da 10 milyon ton kömür yakıyorlar. Bunun yüzde 30'unu bacadan atıyor. Partikül maddelerin neredeyse yarısı bizim üzerimize yağıyor. 27 yılda 70 milyon ton partikül madde kafamıza atılmış oldu. Elimizde tahlilleri var. 75 pp'yi geçtiği zaman kanserojen özellik taşıyor. Tarım yasaklanır deniyor. Bizim burada ise bu rakam 435" dedi. Termik Santral yapılmadan önce belde nüfusunun 12 bin civarında olduğunu hatırlatan Yıldız, gerek çevre sorunları, gerekse diğer sorunlar nedeniyle 5 bin kişinin bölgeden göç etmek zorunda kaldığını ifade etti. Yıldız, "Külle yaşamaya alıştık artık, ama hem sosyal, hem de sağlık açısından kendimizi feda etmek zorunda kaldık. İstedığımız çok şey değil aslında. Sadece baca filtresi istiyoruz,

ama sesimizi bir türlü duyuramıyoruz. Bakınız burası çok verimli bir ova. Üzülerek ifade etmem gerekir ki bu köller nedeniyle çiçekli ürünlerin hiç birinin üretimi yapılamıyor. Nohudumuz vardı gitti, fasulyemiz vardı gitti, ayçiçeğimiz vardı, şimdi o da yok” dedi.

- Ekonomik nedenlerle ve eğitim, sağlık sebepleriyle yıllar önce köylerinden göç etmek zorunda kalan Gümüşhane'nin Balıkhisar köylüleri “Köye Dönüş Programı” çerçevesinde sivil toplum kuruluşu olarak geliştirmiş oldukları projeleri hayata geçirmek için girişimlerde bulunurken, Balıkhisar köyünün Kelkit çayının üzerinde Tırsan Elektrik Üretim A.Ş.'nin HES projesi köylüleri endişelendirdi. Balıkhisar köylüleri projeye en verimli arazilerilerinin sular altında kalmasından endişe ettiklerini açıkladılar.

Mücadeleler

- Gerzeli balıkçılar, termik santralin en çok balıklara ve balıkçılığa zarar vereceğini belirterek, “biz burada doğduk, burada öleceğiz, termik istemiyoruz” diye konuştular.
- Milas'ın Kayabaşı köyünde yaşayan kadınlar, 10 civarındaki maden ocağından çıkarılan feldspat madenini Güllük Liman İşletmesi'ne götüren kamyonların geçtiği yolu büyük kütükler ile trafiğe kapattı ve oturma eylemi yaptı. Köylü kadınlar, kamyonların yolu bozduğu, köy içinden çok hızlı geçtikleri için çocuklarının ve kendilerinin canlarını tehlikeye attıkları, yoldan kalkan tozların da sağlıklarını tehdit ettiğini belirtti. Son beş yıl içinde 3 kez yolu trafiğe kapattıklarını belirten Köy muhtarı Mehmet Baş, yaptıkları eylemlere rağmen yetkililerin duyarsız kalmasına tepki gösterdi. Muğla Valisi Ahmet Altıparmak ile Milas Kaymakamı Bahattin Atçı gelmeden eylemlerine son vermeyeceklerini ifade eden köylüler, yetkililerle telefon görüşmeleri yaptı. Telefon görüşmeleri sonucu Vali Altıparmak ve Kaymakam Atçı'nın önümüzdeki günlerde inceleme yapmak için köye geleceğinin bildirmeleri üzerine köylüler eylemlerine son vererek yolu yeniden trafiğe açtı.
- Çernobil felaketinin 24. yılında, doğayı ve yaşamı yok edecek enerjilere izin vermemek için mücadele edenler, 25 Nisan'da Sinop'ta, Mersin'de ve İstanbul Kadıköy'de miting düzenledi.
- Samsun'da 13 ilden çevrecilerin katılımıyla düzenlenen yürüyüş ve mitingde, hükümetin enerji politikaları protesto edildi. Samsun Çevre Birlikteliği tarafından organize edilen "Karadeniz Enerji Çöplüğü Olmayacak" yürüyüş ve mitingi, Samsun'un yanı sıra Artvin, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Sinop, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Amasya, Tokat, Çorum'dan gelen halkın katılımıyla Cumhuriyet Caddesi'nde yapıldı.
- Sinop'un Gerze ilçesi Yaykıl Köyü Çakıroğlu mevkiinde Anadolu Termik Santralleri A.Ş. tarafından yapılması planlanan termik santrale karşı ilçe merkezinde "Yeşil Gerze Çevre Platformu" tarafından “Termik Santral İstemiyoruz” mitingi düzenlendi. Mitinge Greenpeace'in sancak gemisi “Rainbow Warrior”dan kayıklarla karaya çıkan 14 ülkeden çevreciler de katıldı. Miting sırasında ilçede termik santral yapacak olan firmaya ait ofise giden yol çevik polisi tarafından kapatıldı. Yeşil Gerze Çevre Platformu Dönem Sözcüsü Tuna Karasoy, “Ülkemizde artık hiçbir ülkenin inşa etmediği ve bizim gibi az gelişmiş ülkelere pazarlamaya çalıştığı, çoğunluğu kömür ile çalışacak ve yine çoğunluğu kıyı ilerimizde olmak üzere toplam 46 adet termik santral yapılması planlanmaktadır. Kıyı kentlerimizde tam bir çevre felaketinin yaşanacağı, bu cennet ülkemizin bir enerji çöplüğüne dönüşeceği bir gerçektir. Karadeniz'in incisi Gerze'nin de bu enerji çöplüğünün bir parçası olmasına çalışılmaktadır” dedi.
- 17 Nisan Dünya Çiftçiler Günü nedeniyle Çiftçi-Sen ve Çay-Sen tarafından Trabzon'un Of İlçesi'nde “Çayına Suyuna Sahip Çık” mitingi düzenlendi. Yaklaşık

350 kişinin katıldığı mitingde konuşan Çiftçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Abdullah Aysu, HES projeleriyle derelerin şirketlerin eline geçmesini bir hak gaspı olarak değerlendirdi.

- Hema Endüstri A.Ş. tarafından Bartın Amasra'ya kurulmak istenen termik santralle ilgili bilgilendirme toplantısı 15 Nisan 2010 tarihinde Bartın İl Özel İdaresi'nin toplantı salonunda gerçekleşti. Bartın Valisi İsa Küçük'ün başkanlığında yapılan toplantıya Çevre ve Orman Bakanlığı, Enerji Bakanlığı, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, Hattat Holding, Hema Endüstri A.Ş.ve İnternational Power şirketinin yetkilileri, belediye başkanları, daire müdürleri, sivil toplum kuruluşları ve siyasi partilerin temsilcileri, muhtarlar ile çok sayıda kişi katıldı. Termik santral ve Hema'nın Amasra'da açtığı maden ocağı ile ilgili bilgilendirme toplantısı yaklaşık 8 saat sürerken, toplantı başlarken Türk Mühendis ve Mimarlar Odası Temsilcileri, Hema'nın, ÇED raporunun reddedildiğini, bu nedenle raporu reddedilen bir projenin hukuk dışı olduğunu söyleyerek, toplantının hukukun arkasından dolanma olduğunu iddia ederek salonu terk ettiler.
- HES karşıtı Derelerin Kardeşliği Platformu Dönem Sözcüsü Ömer Şan, Çernobil Faciası'nın 24. yıl dönümü nedeniyle bir basın açıklaması düzenleyerek Çernobil'in neden olduğu olumsuzlukların devam ettiğini söyledi. "Doğu Karadeniz'de hemen her evinde Çernobil'in etkileriyle yaşanan kanserden ölümler devam ediyor. Çocuklarımız sakat doğmaya ve amansız kanser hastalıklarıyla mücadeleye devam ederken, insanlarımız Çernobil'i unutabilir mi?" diyen Şan, bugün de insan yaşamını ve doğal yaşamı tehdit eden HES'lerin bir başka Çernobil vakası olduğunu savundu.
- Adana Yumurtalık Platform Başkanı Fethi Beşlioğlu, ilçede yapılması düşünülen termik santralin Yumurtalık lagünlerine büyük zarar vereceğini söyledi. Doğal SİT alanı ve dünyada korunması gereken 76 sulak alan arasında bulunan Yumurtalık lagünlerinin korunması gerektiğini vurgulayan Beşlioğlu, "Bu alanlar yapılması düşünülen sanayi yatırımları ile büyük zarar görecektir, belki de yok olacak" diye açıklamada bulundu.
- Küçükçayır Köyü'nde yapımı süren HES inşaatında dinamitle yapılan patlatmaların Andon İçme Suyu ve Arıtma Tesisi'ne zarar vermesi üzerine 300 bin kişinin 3 ay boyunca susuz kalabileceği endişesiyle, Rize Belediyesi İdare Mahkemesi'ne başvurarak inşaatın yürütmesinin durdurulmasını istedi.

Kazanımlar

- Yalova'da kurulmak istenen Kömür Santralinin bir benzerinin, Samsun'un Tekkeköy ilçesinde kurulmasına Danıştay dur dedi. Danıştay 13. Dairesi, Samsun'un Tekkeköy ilçesinde Cengiz AŞ tarafından yapılması planlanan elektrik santraline karşı davaları karara bağladı. Çevrecileri haklı bulan Danıştay, kararında Anayasa'nın 56. maddesindeki "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirliliğini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir" ifadelerinin altını çizdi. Samsun Çevre Birlikteliği Sözcüsü Metin Telatar, düzenlediği basın toplantısında, Maden Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası'nın Tekkeköy'de ithal kömürle çalışacak olan santrallerin üretim izninin iptali için açtığı davayla ilgili, EPDK hakkında dava açıldığını anımsatarak "Danıştay 13.Dairesi, EPDK'nin itirazlarını yerinde görmedi. Kararında 'Bu tesislerin çevreye uyumlu olup olmadığının üretim lisansı verilmeden önce incelenmesi, bir ön şart olarak kabul edilmesi gerekli görülmüştür' ifadelerine yer verdi" dedi.

Düzenlemeler ve gelişmeler

- Devlet Su İşleri, Enerji Bakanlığı ve Enerji Piyasası Denetleme Kurulu verilerine göre ülkemizde şimdiye kadar 2000 civarında HES projesi geliştirildi ve bunlardan 400'e yakını için çalışma başlatılmış durumda. Doğu Karadeniz başta olmak üzere Türkiye'nin neresinde bir akarsu yatağı, kaynağı bulunuyorsa, burada uygun olsun olmasın HES projeleri için çalışmalar yürütülüyor.
- Almanya'nın üçüncü büyük enerji şirketi olan EnBW, Türkiye'de yatırımlarını artırmak istiyor. ENBW şirketinin Başkanı Hans-Peter Villis, Karlsruhe kentinde düzenlenen şirketin genel kurulunda yaptığı konuşmada, Türkiye'de rüzgâr enerjisi projesinden sonra, yıl sonuna kadar bir hidroelektrik santrali yapılmasının da planlandığını söyledi. Bu projelerin Türk ortak Borusan Holding ile gerçekleştirilmekte olduğunu belirten Villis, Türkiye'deki yatırımlarını arttıracaklarını kaydetti.
- Dereli'de Bereket Enerji Firmasının ilçe merkezinde yapımını sürdürdüğü Çırakdamı Hidro Elektrik Santralının altına bağlamak için açtığı tünel ile Türkerler firmasının kurduğu HES için açtığı tünel Kuşluhan Mahallesi altında çakıştı. Yaşanan bu gelişme üzerine HES inşaatları durduruldu. Türkerler Firması, Bereket Enerji Firmasını mahkemeye verdi. Santral inşaatı durdu. Firma yetkilileri şantiyeyi terk etti ve işçiler dağıldı. Şehir merkezinde bulunan ve yapımı gece gündüz durmadan 24 saat devam eden 'Çırakdamı Hidro Elektrik Santrali' inşaatında yaklaşık 10 gündür çalışma yapılmıyor. Her gün bu şantiyenin yanına gelip çalışmaları izleyen vatandaşlar da, inşaatın durmasıyla birlikte gürültü ve toz bulutlarından kurtulduklarını ifade ediyorlar.
- Ahmet Aksu, 52 hidroelektrik santralının görüşmelerinin, 4-20 Mayıs tarihleri arasında yapılacağını belirtti. Aksu, Elektrik Üretim A.Ş'ne ait olan ve 19 gruba ayrılan, 52 adet akarsu santralının özelleştirmesine, yerli ve yabancı yatırımcıların yoğun ilgi gösterdiğini ve 613 teklif geldiğini hatırlatarak, yatırımcılarla birebir görüşmelerin tamamlandığını söyledi.
- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatı ile harekete geçen Enerji Bakanlığı ve Devlet Su İşleri (DSİ) bürokratları bir komisyon oluşturarak HES lisanslarını tekrar ele alacak. HES yatırımlarının bir an önce devreye girmesi için Çevre ve Orman Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 'çevreyi tahrip etmeyecek yönde düzenlemeler' yapacağı iddia ediliyor. Erdoğan, HES projelerinin bir an önce değerlendirilip devreye girmesi ve önümüzdeki yıl gerçekleştirilecek 'seçimlerden önce' bu sorunun çözülmesi için talimat verdi. Karadeniz Bölgesi'nde en az tepki gösterileceği varsayılan Giresun Yağlıdere ilçesi pilot bölge olarak tespit edildi. Böylece lisans alan ancak çevreye zarar vereceği iddiası ile hayata geçirilemeyen projeler sil baştan ele alınacak. Giresun'da bugüne kadar 82 HES projesi için başvuruda bulunuldu. Bunlardan uygun görülen 12'sinin çalışmaları halen devam ediyor. Yağlıdere'de tamamlanan bir HES ise çalıştırılmaya başlandı. Bakanlık ve DSİ bürokratlarından oluşan komisyonda hidroelektrik santral izin ve şartları 'havza bazı'nda değerlendirilecek.
- Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Türkiye'nin yapımı planlanan hidroelektrik santrallerinin (HES) tamamlanması durumunda yılda 8 milyar dolar kazanılacağını belirterek, "HES'lere karşı çıkmak büyük kasıttır" dedi. Türkiye'de HES'lerin kurulmasını bir zaruret olarak nitelendiren Eroğlu, Türkiye'nin su fakiri olmamasına karşın sınırlı kaynakları olduğuna dikkati çekti. Eroğlu, "Bu kaynakları çok akıllı yönetmemiz gerekir. Aksi halde büyük şehirlerimiz susuz kalır" diye konuştu. "Yaz aylarında sulama daha fazla yapılır, sanayimiz daha fazla su kullanır, buharlaşma

artar, insanların suya ihtiyacı çoğalır. Bizim yaz aylarında su verebilmemiz için kışın bunları baraj ve göletlerde biriktirmemiz gerekir. Türkiye'de baraj ve göletler olmadan suyu yönetmek mümkün değil. Baraja ve gölete karşı çıkmak kadar yanlış bir şey yok. İşi bilmeyenler ya da kasıtlı davrananlar buna karşı çıkar. HES'ler dünyada en masum, en ucuz, en çevreci, en iyi elektrik üretim sistemidir" dedi.

- Enerji sektörüne adım atan treyler üreticisi Tırsan, toplam 6 hidroelektrik santrali için 160 milyon TL yatırım yapacak. Tırsan Yönetim Kurulu Başkanı Çetin Nuhoğlu, "Tırsan Şirketler Grubu bünyesinde Tırsan Enerji Üretim A.Ş.'yi kurduk. Karadeniz bölgesinde, Kelkit Çayı üzerinde 6 adet HES kuracağız. Toplam 160 milyon TL'lik yatırımın 70 milyon TL'sini bu yıl başlatıyoruz ve 2012'ye kadar yatırımlarımızın tamamını bitirmeyi hedefliyoruz" dedi. Şirket yetkilileri, Türkiye'de enerji sektöründeki potansiyeli görerek pazara girme kararı aldıklarını söylediler.
- Aydınlar ve Kurtalan ilçeleri sınırları içerisinde Türkiye Elektrik İşletmeleri Anonim Şirketi (TEİAŞ) Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmesi planlanan "154 KV Alkumru HES TM-Siirt TM EİH" projesi ile ilgili olarak hazırlanan ÇED başvuru dosyası Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından uygun bulundu.
- Adana Valisi İlhan Atış, Adana'nın, deniz ve kumundan çok sağlık turizmi, eğlence ve yeme içme turizmiyle ön plana çıkarılacağını belirterek, "Bu alanda yatırım yapmak isteyenler kazançlı çıkar" dedi. Vali Atış, Türkiye'nin sanayileşen ilk kentlerinden olan Adana'nın, yeniden yatırımcının ilgi odağı olduğunu, il sınırları dahilinde 3 baraj, 7 hidroelektrik santrali, bir termik santral, alışveriş merkezi ve otel inşaatlarının art arda yükseldiğini söyledi. Organize Sanayi Bölgesinde de fabrikaların yapıldığını, yeni fabrikaların temellerinin atıldığını, enerji ihtisas bölgesi çalışmalarının hızla devam ettiğini, Yumurtalık Serbest Bölgesinin faaliyet alanının yüzde 100 genişletildiğini ifade eden Atış, "Petrol kimya tesisi ve rafineri çalışmaları da devam ediyor" dedi.
- Bereket Enerji Üretim A.Ş. ile Çinli Zhejiang Orient Mühendislik şirketi arasında Çankırı Kömür Enerji Santrali Projesi anlaşması imzalandı.
- Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, üçüncü köprü'nün güzergâhının Sarıyer'de Garipçe ve Beykoz'da Poyrazköy arasında kurulmasının düşünüldüğünü açıkladı. Üçüncü köprü de Boğaziçi ve Fatih köprüleri gibi 'asma köprü' ve iki ayağı arasındaki mesafe 1275 metre olacak. Projenin maliyeti yaklaşık maliyeti 6 milyar dolar. Bunun 1-1.5 milyar doları kamulaştırma maliyeti olacak. Toplam güzergâhın yüzde 75'i kamu arazilerinden geçiyor. Bakan Yıldırım'a göre bu durum proje maliyetinde önemli bir tasarruf sağlayacak. Çalışmalar 29 Nisan itibarıyla başladı. Proje kamu-özel sektör ortaklığıyla gerçekleştirilecek. Yap-işlet-devret modeliyle yapılacak projeye yurtiçi ve dışından ilgi büyük. Proje bu yıl içerisinde ihaleye çıkılacak. Projenin tamamının 4-5 yılda bitmesi hedefleniyor.

DEĞERLENDİRME

Nisan ayında HES ve termik santral projelerinin ve bu alanlara yapılan yatırımların giderek arttığını görmekteyiz. Ekoloji haberlerine bu ay, HES'lerle ilgili gerek verilen yargı kararları ve gerek köylülerin verdiği mücadele damgasını vurmuştur. Bu konu bu ayki "Büyüteç" kısmında ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Sadece HES'lere değil, termik santrallere ve madenlere, kısacası sermayenin doğayı tam tahakküm altına alma çabalarına karşı mücadele Nisan ayına damgasını vurmuştur. Milas'ta yaşanan yol kesme eylemlerinin yanı sıra Samsun Tekkeköy'deki gibi hukuki kazanımlar süren mücadeleler için anlamlı örnekler olmuştur. Çevre Bakanı'nın HES'lere dair eleştirilere kazanılacak parayla yanıt vermesi, iktidarın konuya hangi gözlemlerle yaklaştığına dair net bir veridir. Bu dönemde yerli ve yabancı sermaye özellikle enerji alanlarına yönelmekte ve bu sektör ekolojik kaygıların sınırlarına takılmadan

ilerlemek istemektedir. Nisan ayında İstanbul'da büyük bir orman katliamına yol açacağı tahmin edilen üçüncü köprünün güzergahı ilan edilmiş ve ilan edilen güzergah endişelerin haksız olmadığını göstermiştir.

BÜYÜTEÇ

HES'lere karşı hukuki ve fiili mücadele:

HES ve termik santral projeleri yapıldıkları birçok yerde halkın tepkisiyle karşılaşmasına ve mahkemelerce verilen yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen devam ediyor. Bu ay en çok göze çarpan haberler birçok HES projesi hakkında köylüler lehine sonuçlanan yargı kararlarıdır. Bunlardan en önemlilerinden biri ise Muğla Yuvarlakçay'da HES yaptırmamak için ellerine ne geçerse onla, sopayla, keserle, silahlarla nöbet tutan köylülerin mücadelesinin olumlu sonuçlanmasıdır. Köylülerin direnciyle karşılaşan AKFEN firması Yuvarlakçay'da HES yapmaktan vazgeçtiğini açıklamıştır. Ancak Yuvarlakçay'dan çekilen firmanın 20 projesinden sadece 1 tanesi eksilmesi, geriye 19 projesinin daha olması ne kadar uzun soluklu bir mücadele süreci yaşanacağını göstermektedir.

Bunun dışında Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yapımı devam eden HES'lere karşı açılan davalardan köylüler lehine sonuçlananların sayısının 26'yı bulmasına rağmen inşaatların devam etmesi tek başına yargı kararlarının yeterli olmadığını göstermektedir. Köylüler de gerek Yuvarlakçay'da gerek Karadeniz'de yargı olumlu karar vermiş olsa da "derelerimiz özgür kalana kadar mücadeleye devam edeceğiz" demektedirler. Köylüler, suları ve dereleri olmadığı zaman tarım da yapamayacaklarının ve göç etmek zorunda kalacaklarının endişesini taşımaktadır. HES ve termik santral projeleri son hızla devam etmesine ve yerli yabancı şirketlerin iştahını bir hayli kabartmasına rağmen HES'lerin yapımının verilen mücadeleler sebebiyle kolay olmayacağı açıkça görülmektedir. AKFEN Firmasının Yuvarlakçay'dan çekilirken yaptığı açıklamada, "biz de çevreciyiz, bizim şirket olarak sosyal sorumluluk projelerimiz var" diyerek tansiyonu düşürmeye çalışsa da çelişki oldukça keskindir: Bir tarafta su haklarına, tarımsal faaliyetlerine, yaşadıkları doğaya, ormana ve çevreye sahip çıkan köylüler diğer yandan tüm bu anlarda şirketlerin egemenliği...

Nisan ayı HES Haberleri: Mücadeleler, Kazanımlar

Mücadeleler

- Muğla'nın Köyceğiz İlçesi'ne bağlı Beyobası Beldesi'nden geçen Yuvarlakçay Irmağı üzerine kurulması planlanan ve yöre halkı ile çevrecilerin tepkisini çeken hidroelektrik santralinin (HES) yapımından vazgeçilmesi, bölgede sevinç yarattı. Yuvarlakçay Koruma Platformu Üyesi Erkin Ulutaş, "Aralık ayından beri yöre halkıyla suyun başında nöbet tutuyoruz. Bugün aslında hiç beklemediğimiz bir açıklama geldi. Umarım Türkiye'deki bu tür HES projelerinden vazgeçilir ve doğa bozulmaz" dedi.
- Giresun Batlamalılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı avukat Murat Turan, merkeze bağlı İnişdibi beldesinde düzenlediği basın toplantısında, Batlama Deresi'ne HES yapılmasına tepki göstererek, "Bentler yoluyla Batlama Deresi'nde 4 HES projesi mevcut. Toplam uzunluğu 30 kilometre civarında olan Batlama Deresi'nde yapılacak HES'lerden sonra dere kuruyarak yok olacaktır. Karadeniz sahillerindeki havzalarda olduğu gibi Batlama Deresi havzası ile güzeldir. Doğa turizmi ile önem kazanmaya başlayan Karadeniz sahillerinde suların HES'lerle dere yataklarından alınarak taşınması ne derece doğrudur? Su olmadan doğa turizminden bahsetmek mümkün değildir. Yapılacak bentlerle dere kenarları birer şantiyeye dönüşmektedir. Bu durumun derelerimize ve çevreye vereceği zararları, kısa vadeli menfaatlerle kıyaslamak mümkün değildir" dedi. Turan, suların sadece enerji üretiminde kullanılması gereken bir meta olmadığını belirtti.

- Şenyurt beldesine bağlı Derekapı köyünden geçmekte olan Şenyurt deresi üzerine 3 adet HES yapılacak olması, belde ve çevre köy sakinlerinin tepkisini çekiyor. Meyvecilik yaparak geçimlerini temin ettiklerini ifade eden Derekapı köyü sakinleri, "Suyumuzun elimizden alınması halinde bizler göçe zorlanacağız. Meyve ağaçlarımız susuzluktan kuruyacak" diye tepki gösterdi. HES inşaat çalışmalarının durdurulması için hukuki ve siyasal yollardan hak arama mücadelesi başlatan yöre halkı Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Enerji Piyasa Denetleme Kurulu Başkanı ile Parlamento'da grubu bulunan siyasi parti il başkanlarına 5 bin imzalı dilekçe gönderdi.
- KTÜ Öğrenci Kolektifi üyesi üniversiteliler, yüzlerce HES yapılması planlanan Doğu Karadeniz Bölgesi'nde, HES'lere karşı direnişin simgesi olan Rize'nin Fındıklı ilçesine dayanışma ziyareti gerçekleştirdiler. Fındıklı ilçe merkezine gelen KTÜ Öğrenci Kolektifi üyeleri burada bir protesto yürüyüşü gerçekleştirdiler. Cadde boyunca kortej halinde yürüyen üniversiteliler, "Susma haykır, dereler halkındır", "Üniversiteli burada, halkının yanında", "Dereler özgürdür özgür olacak", "Dere bizim evimiz, suyu alınterimiz" gibi sloganlar ve besteledikleri şarkılar eşliğinde ilçe çıkışına yürüdü. Fındıklı halkının alkışlarıyla destek verdiği üniversiteliler yürüyüş sonunda bir basın açıklaması yaparak, "Enerji bahanesiyle derelerimizin elimizden alınmasına izin vermeyeceğiz. Fındıklı halkının yanındayız" dediler.
- 10 Nisan 2010 günü İnönü Stadı'nda oynanan Beşiktaş-Trabzonspor maçının 61. dakikasında, Çarşı Grubu ve Karadeniz İsyandadır Platformu pankartlar açarak doğa harikası Uzungöl'de ve Maçka Galyan Deresi'nde yapılacak hidroelektrik santrali (HES) ihalelerini alan Trabzonspor'u protesto etti.
- Gümüşhane'nin Kürtün ve Giresun'un Doğan kent ilçelerinde tomruk yükleyen bir kamyonun neden olduğu tartışma sonrasında köylüler ile HES santralleri çalışanları arasında olaylar çıktı. İlk belirlemelere göre 25 kişi gözaltına alındı. HES santralinde çalışan çok sayıda işçi ise, can güvenlikleri olmadığı gerekçesiyle iş bırakarak şantiyeden ayrıldı.
- Antalya'nın Finike ilçesi Gökbük köyünde kurulması planlanan iki adet HES ve sulama suyu projesine karşı bir toplantı düzenleyen köylülere, Antalya, Isparta, Burdur "Dereler Gönölünce Aksın Platformu" üyeleri de destek verdi. Gökbük'deki 72 yaşındaki Meryem Urtepe "Canımı veririm suyumı vermem. Bu su olmazsa köyümüz ölür! Eriği var kuruğu var, narı var kayısı var. Her şeyimizi kendimiz yetiştiriyoruz, kimseye muhtaç değiliz. Su verilir mi hiç?" dedi. Feride Kavas ise üzerine iki tane HES kurulması planlanan Akçay Deresi'nin kenarında evi olduğunu belirterek "Suyumuzu alırlarsa bu ağaçlar kurur. En az insan kadar değerlidir bizim için bu ağaçlar. Suyumuz kurursa yılanlar bizi yer burada" diyerek tepkisini dile getirdi.
- Tek Tortum Sivil Toplum Destekleme Derneği Başkanı Durak Bulut, Tortum ve Uzundere havzasında yapılması planlanan HES'lerin bölge insanını huzursuz ettiğini söyleyerek, "Su, temel yaşam ve insan hakkıdır" dedi.
- Gümüşhane'nin Torul ilçesindeki Çit deresi üzerinde yapılmak istendiği belirtilen HES'e tepki gösterilmesi amacıyla ilçenin Gümüştüğ köyünde, "Derelerin Kardeşliği Şenliği" düzenlendi. Şenliğe, Torul Belediye Başkanı Selami Bostan, CHP Gümüşhane İl Başkanı Erkan Pelit, Saadet Partisi Torul İlçe Başkanı Said Mutaf, Doğu Karadeniz Çevre Platformu (DOKÇEP) Başkanı Mustafa Yazıcı, Çit Deresi Komisyon Başkan Yardımcısı Nizamettin Yavuz ve çeşitli dernek temsilcileri ile çoğunluğu köylülerden oluşan bir grup vatandaş katıldı. Şenlikte HES'lerin, geçimini hayvancılıkla sağlayan yöre halkına bir katkı sağlamayacağı, HES'ler yüzünden yöredeki göçün hızlanacağı, var olan küçük tarım alanları ile meraların insanların elinden çıkacağı, yoksullaşmanın kaçınılmaz olacağı, dere yataklarının hafriyat ile

dolacağı ve bölgedeki sel tehdidinin artacağı savunuldu. Şenlik, katılımcıların, yöresel sanatçıların türküleri ve kemençe eşliğinde horon oynayıp HES'in yapılması planlanan dere kenarına kadar yürümesiyle sona erdi.

- Fethiye'nin Saklıkent kanyonunda kurulması planlanan iki adet HES'e karşı mücadele etmek için platform oluşturuldu. Fethiye Karaçay ve Esen çayı üzerinde kurulmak istenen hidroelektrik santrallere karşı çıkan yöredeki çiftçi, turizmci ve çevreciler; 28 Nisan Çarşamba günü Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası'nda düzenledikleri toplantıda platform kurma kararı aldılar. Toplantıya, tarlaları baraj için oluşturulacak göletlerin altında kalma tehlikesi taşıyan köylerin muhtarları, siyasi parti ve sivil toplum örgütü temsilcileri, Fethiye'den bir grup avukatın yanı sıra Muğla'daki Yuvarlakçay Koruma Platformu üyesi Avukat Berna Babaoğlu Ulutaş da katıldı.

Kazanımlar

- Yuvarlakçay'a HES yapılmasına karşı 150 gündür gece gündüz nöbet tutan köylülerin açtığı davaya, Muğla İdare Mahkemesi tarafından bir yürütmeyi durdurma kararı daha verildi. Orman Genel Müdürlüğü'nce 'HES için 2055 yılına kadar verilen iznin' yürütmesi durduruldu. Muğla İdare Mahkemesi, bundan önce de Muğla Valiliği'nin "Bölgeye HES yapımı öncesi ÇED gerekli değildir" diyen kararının yürütmesini durdurmuştu.
- Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın, 'çevreci tepkiler nedeniyle' Yuvarlakçay'a HES yapmaktan vazgeçtiklerini açıkladı. Muğla'nın Köyceğiz ilçesine bağlı Yuvarlakçay'da köylüler ve çevreciler HES projesine karşı dört aydır çadır kurup nöbet tutuyordu. Akın, çevre halkının projeye tepkisi ortadayken Yuvarlakçay'da HES yapmalarının imkânsız olduğunu, bu konuda Enerji Piyasası Denetleme Kurulu'ndan (EPDK) anlayış beklediklerini açıkladı: "EPDK'ya (Yuvarlakçay'da) HES yapmamak için başvuracağız. EPDK, HES yapımı için alınan lisansları takip ediyor. Lisans alıp da santral yapılmazsa ceza uygulanıyor. EPDK'ya soracağız, onlar da herhalde anlayış gösterecektir. HES'ten vazgeçme sebebimiz çevrecilerin tepkisidir. Bu kadar karşı olunan bir şeyi bizim yapmamıza imkân yok. Ben görmedim ama arkadaşlarım gitti, oradaki tepkileri gördü. Basına da tepkiler yansıdı. Bizim de vazgeçmemiz gibi bir durum ortaya çıktı" dedi. Yuvarlakçay'daki HES projesinden vazgeçilmesiyle birlikte şirketin 20 tane olan HES projesi 19'a düşmüş oldu.
- Ankara 13'üncü İdaresi, Fenerbahçe Spor Kulübü İkinci Başkanı Nihat Özdemir'in devletten 49 yıllılığına kiraladığı Tunceli Uzunçayır HES elektrik üretim lisansının iptali için açılan davada, yürütmenin durdurulması kararı verdi. Davayı açan avukat Barış Yıldırım, HES'te üretiminin derhal durdurulmasını, baraj kapaklarının açılarak suyun tahliye edilmesini istedi. Uzunçayır'daki HES'in elektrik üretim lisansının yürütmesinin durdurma kararı Tunceliler tarafından halaylarla kutlandı. Yaklaşık 1000 kişi, Cumhuriyet Meydanı'nda toplanarak davul- zurna eşliğinde halaylar çekip eğlendi. Mahkemeye başvuran avukat Barış Yıldırım, toplananlara yaşanan mahkeme sürecini anlattı. Yıldırım, "Bu karar Tunceli halkının çevreye olan duyarlılığının bir zaferidir" dedi.
- Rize merkeze bağlı Salarha Vadisi üzerinde bulunan ve Andon Bölgesinde REDAŞ Elektrik Dağıtım Pazarlama San. Ve Tic.A.Ş. tarafından yapımı planlanan Ambarlık 1 ve 2 Regülatörleri ve HES projesi için, 15 Ekim 2009'da Çevre ve Orman Bakanlığı'nca 'ÇED Gerekli Değildir' kararı verildi. Bunun üzerine Rize İdare Mahkemesi'ne dava açan Derelerin Kardeşliği Platformu, 'kararın iptali ve yürütmesinin durdurulmasını' talep etti. Davayı gören Rize İdare Mahkemesi,

‘Çevresel Etki Değerlendirilmesi gerekli değildir’ kararının uygulanması halinde telafisi güç ve imkânsız hasarlar doğabileceğine hükmederek ‘Yürütmenin Durdurulması’ yönünde karar verdi. Bu kararla birlikte HES projeleri hakkında mahkemelerce verilen ‘yürütmeyi durdurma ve iptal’ kararları 26’ya çıktı. Konuyu değerlendiren Derelerin Kardeşliği Platformu kurucu başkanı ve açılan davanın gönüllü avukatı Remzi Kazmaz da platformun demokratik olarak HES’lere karşı yürüttüğü mücadelenin yanında hukuksal alanda da yoğun bir çalışma yürütüldüğünü belirtti. Verilen yargı kararlarına karşın HES yapımçı firmalarının ‘hukuk tanımazlık’ edası ile çalışmalarını sürdürdüğünü ve idarenin yargı kararlarını uygulama konusunda yetersiz kaldığını ifade eden Kazmaz, HES’lere karşı Doğu Karadeniz Bölgesi’nde olduğu gibi yurt genelinde de hukuk mücadelesinin sürdüğünü belirterek HES projeleri tamamen iptal edilinceye kadar mücadeleden vazgeçmeyeceklerini belirtti.

- Rize'nin İkizdere Vadisi'nde Sanko Holding tarafından yapımı planlanan ve Kalkandere İlçesine bağlı Soğuksu köyü sınırları içerisinde de yapım çalışmaları devam eden Cevizlik-1 ve 2 Regülatörleri ve HES projesinin salt sahası için Rize İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurdu. Soğuksu köylülerinden Mehmet Kurt ile Ahmet Aycibin, bölgede yapımı devam eden Cevizlik HES'in yüksek gerilim hatlarının bulunduğu salt sahasının yürütmesinin durdurulması ve iptali için Rize İdare Mahkemesi'nde dava açtı. Mahkeme de köylüleri haklı bularak bölgedeki çalışmaların durdurulmasını kararlaştırdı. Mahkeme süreci devam etmesine karşın salt sahasında inşaatın büyük bölümünün bitmesine yöre halkı tepki gösterdi.
- Rize İdare Mahkemesi, İkizdere Vadisi'nde yapılacak HES projesinin iptali için açılan davada "gerekçeli yürütmeyi durdurma" kararı verdi. İkizdere Derneği Başkanı Kadem Ekşi, yaptığı açıklamada, bir firmanın İkizdere Vadisi'nde yapılacak Dereköy regülatörü ve Demirkapı HES projeleriyle ilgili üretim lisansı aldığını, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın da projelere "ÇED olumlu" raporu verdiğini anımsattı. Bunun üzerine projenin durdurulması ve "ÇED olumlu" kararının iptali için Rize İdare Mahkemesi'ne başvurduklarını belirten Ekşi, "Mahkeme yaklaşık 1 yıl önce proje için bilirkişi incelemesinin yapılması için ön 'yürütmeyi durdurma' kararı vermişti. Devam eden dava kapsamında şimdi de yapılan bilirkişi incelemelerinin ardından kanaatini de ortaya koyarak 'gerekçeli yürütmeyi durdurma' kararı verdi" dedi.